

Jaarrapportage
Sociaal Domein
2022

Inhoud

Inleiding.....	3
Beeld sociaal domein 2022	4
Wmo.....	9
Participatiewet.....	13
Wet Inburgering 2021.....	18
Armoede.....	20
Schulddienstverlening	24
Jeugdhulp.....	28
Financiën.....	31

Inleiding

De rapportage vormt een instrument in de steeds terugkerende 'plan-do-check-act cyclus' binnen het sociaal domein van beleidsontwikkeling, uitvoering, evaluatie en bijsturing. Daarbij is het niet zo dat de gemeente 'aan knoppen kan draaien' en daar direct het gevolg van ziet. Ontwikkelingen in het sociaal domein zijn van vele factoren en actoren afhankelijk en worden slechts beperkt beïnvloed door gemeentelijk beleid. Ook gaat het vaak over langdurige trends en ontwikkelingen, waarbij effecten van beleid pas op de langere termijn zichtbaar worden.

In deze rapportage wordt teruggekeken op de belangrijkste ontwikkelingen en cijfers over 2022. De bevindingen worden gebruikt voor bijvoorbeeld nieuwe plannen of bijstellingen, gesprekken met externe en interne partners, inkoop en financiële prognoses.

Kanttekening bij de cijfers

Eind 2022 is de afdeling Werk, Inkomen en Zorg overgestapt naar een ander systeem dat de processen ondersteunt. Een dergelijke overgang is een groot project met verschillende fases, dat altijd gepaard gaat met kinderziektes. Uiteraard is voorrang gegeven aan het primaire proces dat direct invloed heeft op inwoners en aanbieders. Het creëren van betrouwbare managementinformatie is een latere stap, die op dit moment nog wordt gezet. Dit heeft ertoe geleid dat deze jaarrapportage later is opgesteld dan gebruikelijk. Ook heeft dit invloed op de volledigheid en betrouwbaarheid van de cijfers die voor deze rapportage beschikbaar waren op het gebied van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo), Participatiewet en de Wet Inburgering 2021. Er zijn alleen cijfers opgenomen die voldoende betrouwbaar worden geacht.

Waar mogelijk zijn cijfers weergegeven vanaf 2017. Omdat niet van elk onderdeel vanaf 2017 (vergelijkbare) cijfers aanwezig zijn, wordt soms een kortere periode weergegeven.

Leeswijzer

In het eerste hoofdstuk wordt het algemene beeld binnen het sociaal domein in 2022 toegelicht. Vervolgens wordt nader ingegaan op de cijfers en ontwikkelingen op het gebied van Wmo, Participatiewet, Wet Inburgering, Armoede, Schulddienstverlening en Jeugdwet. Tot slot wordt de financiële stand van zaken op hoofdlijnen weergegeven.

Beeld sociaal domein 2022

Algemeen beeld 2022: coronacrisis maakt plaats voor energiecrisis en inflatie

In 2022 zijn steeds meer coronamaatregelen losgelaten. De (lange termijn) invloed van de coronapandemie op de ontwikkeling van kinderen of eenzaamheid is niet altijd zichtbaar of bekend. De komende periode zal hier meer inzicht in gaan ontstaan. In 2022 is wederom geïnvesteerd in het voorkomen van eenzaamheid, bijvoorbeeld onder ouderen.

Begin 2022 ontstond er met de oorlog in Oekraïne een nieuwe crisis. De gemeente werd verantwoordelijk voor opvang van vluchtelingen en het verstrekken van leefgeld. Als gevolg van de oorlog in Oekraïne stegen de energieprijzen en ontstond een ongekend hoge inflatie, waardoor de economische onzekerheid van inwoners toenam. Vanuit het Rijk en de gemeente zijn inwoners financieel ondersteund en zijn initiatieven ontplooid om inwoners met geldzorgen zo goed mogelijk te bereiken.

Hiernaast is al langere tijd sprake van een stijgend aantal cliënten binnen de Jeugdhulp en Wmo, zowel in de gemeente Weert als landelijk. Terwijl het aantal inwoners met een hulpvraag stijgt, neemt de krapte op de arbeidsmarkt in de sector toe. In 2022 was dit, net zoals in 2021, bijvoorbeeld terug te zien in toenemende wachtlijsten bij het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG). De gemeente Weert is met het CJG in gesprek over deze personele problematiek, maar dit landelijk probleem is niet op korte termijn opgelost. Onlangs sprak het Sociaal en Cultureel Planbureau¹ nog haar zorgen uit over het stelsel van het sociaal domein. De houdbaarheid staat onder druk als gevolg van een combinatie van demografische ontwikkelingen, zoals vergrijzing en migratie, de nasleep van de coronacrisis, het gebrek aan betaalbare woningen en de groeiende armoede, in combinatie met een toenemend personeelstekort. Het Centraal Planbureau (CPB) voert in opdracht van het Rijk en de VNG een landelijk onderzoek uit naar de houdbaarheid van de Wmo en de groeiraming van uitgaven aan jeugdzorg. Resultaten worden in het vierde kwartaal van 2023 verwacht.

Transformatie in het sociaal domein

Transformeren is een proces van lange adem. De transformatiedoelen staan onder druk door de maatschappelijke ontwikkelingen die hierboven zijn genoemd, zoals krapte op de arbeidsmarkt en een toenemende vraag naar ondersteuning. In deze context heeft de gemeente Weert in 2022 verder gewerkt aan transformatie. Het gaat te ver om alle activiteiten die benoemen die in 2022 zijn uitgevoerd. Er wordt een aantal activiteiten uitgelicht, voornamelijk gerelateerd aan de beschikbare financiële impulsen.

Beleidsplan Sociaal Domein 2020-2023

Activiteiten zijn uitgevoerd binnen het kader van het Regionaal Beleidsplan Sociaal Domein 2020 tot en met 2023. De visie is als volgt geformuleerd: 'Samen aan de slag met talent: iedereen telt mee, doet mee en draagt bij naar eigen vermogen'. Het beleidsplan is vertaald in een Regionaal Uitvoeringsplan Sociaal Domein 2020-2021. In 2022 is dit uitvoeringsplan geëvalueerd en verlengd voor 2022 en 2023.

Samen aan de Slag!

Van 2019 tot en met 2021 liep samen met de gemeenten Nederweert en Cranendonck het project 'Samen aan de Slag!': een sociaal domein breed oriëntatietraject dat er op is gericht om aan te sluiten bij de maatschappelijke behoeften en bij te dragen aan de transformatie van het sociaal domein. Tot en met 2021 was een experimenteerregeling beschikbaar voor concrete activiteiten. Een aantal activiteiten is wegens corona later gestart en nu nog lopende. In het eerste en tweede kwartaal van 2023 vindt een evaluatie plaats, waarna hierover wordt gerapporteerd.

¹ Sociale en Culturele Ontwikkelingen: Stand van Nederland 2023, Sociaal en Cultureel Planbureau, april 2023

Financiële impulsen voor transformatie

Reserve transformatie en innovatie sociaal domein gemeente Weert

Deze reserve is bedoeld voor innovatie en transformatie in het sociaal domein en kent een looptijd van 2021 tot en met 2024. Deze reserve bedroeg bij aanvang € 1,5 miljoen. De stand van de reserve was per 31 december 2021 € 1.466.382,--. In 2022 zijn de volgende uitgaven gedaan:

- Subsidie Land van Horne programma's Vitaal met Dementie en Gezond Ouder Worden
- Subsidie ondersteuningstraject Stichting Dagopvang
- Aanvulling tekort Samen aan de Slag ten behoeve van uitvoering evaluatie
- Aandeel Weert voor verdere ontwikkeling expertteam Jeugdhulp Midden-Limburg

Daarnaast is in de tweede tussenrapportage 2022 een bedrag van € 275.000,-- vanuit de stelpost extra middelen Jeugd in de reserve gestort. Op basis van deze uitgaven en storting bedraagt de stand van de reserve per 31 december 2022 € 1.673.958,--.

Innovatie en transformatie sociaal domein Midden-Limburg West (gemeenten Leudal, Nederweert en Weert)

In 2020 is door de gemeenten Weert en Nederweert budget beschikbaar gesteld voor innovatie en transformatie sociaal domein in Midden-Limburg West, als een alternatief voor de eerdere verevening Jeugdhulp. Gemeente Weert stelde € 500.000,-- beschikbaar en gemeente Nederweert € 165.000,--. In 2022 is met gebruik van dit budget verdere uitvoering gegeven aan de pilot lokale behandelteams. In de behandelteams werken gespecialiseerde Jeugdhulpaanbieders samen in het bespreken en oppakken van verwijzingen naar ambulante behandeling door het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG), met als doel Jeugdhulp passender te maken en dichter bij de cliënt te brengen. Uiteindelijk is de verwachting dat deze werkwijze leidt tot minder gebruik van gespecialiseerde Jeugdhulp. In 2022 bleken de eerste resultaten positief. Door personele tekorten bij aanbieders heeft een tweede fase van dit project, met ingang van mei 2022, vertraging opgelopen. In 2023 vindt een doorstart plaats in de overtuiging dat deze werkwijze de toekomst heeft in een verdere transformatie van het jeugdstelsel.

Transformatiefonds Jeugdhulp – pilot praktijkondersteuner huisartsen Jeugd

De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en het Rijk hadden in het verleden een transformatiefonds Jeugdhulp. Tot en met 2021 waren hiervoor middelen beschikbaar voor Midden-Limburg West. Dit is bijvoorbeeld ingezet voor de inzet van jeugd- en gezinswerkers van het CJG als praktijkondersteuners bij huisartsen. Vanwege personele tekorten bij het CJG en de coronamaatregelen zijn deze middelen in 2021 niet volledig ingezet. De pilot is voortgezet in 2022 en geëvalueerd. De evaluatie laat zien dat zowel huisartsen, jeugdigen als professionals tevreden zijn over de inzet van de praktijkondersteuner. Ook is minder vaak gespecialiseerde Jeugdhulp ingezet. De pilot wordt daarom in 2023 verlengd en uitgebreid naar meerdere huisartsen. Financiering in 2023 vindt plaats vanuit de reserve innovatie en transformatie sociaal domein.

Koplopergemeente onafhankelijke cliëntondersteuning

Een laatste impuls voor transformatie is dat de gemeente Weert door het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport geselecteerd is als koploper onafhankelijke cliëntondersteuning voor 2020 tot en met 2022. Drie deelprojecten richtten zich op het vergroten van de bekendheid van De Vraagwijzer als informatiepunt voor inwoners met een zorg- of hulpvraag, het verbreden van de inzet en bekendheid van de beschikbare cliëntondersteuning en het verminderen van overbruggingsproblematiek in het sociaal domein. Door het ministerie is hiervoor een subsidiebedrag van € 438.125,-- beschikbaar gesteld. In 2022 is het project geëvalueerd. De evaluatie leidde tot de aanbeveling om te investeren in het proactief uitdragen van de mogelijkheden van ondersteuning. Er is besloten hiervoor tijdelijk een voorlichter in te zetten.

Samenwerking regio

De gemeenten in Midden-Limburg West werken op basis van een convenant samen op het gebied van Wmo en Jeugdhulp. Deze samenwerking heeft als doel de individuele kwetsbaarheid van de gemeenten bij uitvoering van belangrijke, complexe en risicodragende taken in het sociaal domein

te verminderen en slagkracht te vergroten. In 2021 is een programmaplan sociaal domein Midden-Limburg West opgesteld. Het doel hiervan is het organiseren van een meer gestructureerde, duurzame en toekomstbestendige samenwerking in Midden-Limburg West in het sociaal domein. In 2022 is het programmaplan sociaal domein gedeeltelijk uitgevoerd. Het accent lag op het verkennen van samenwerkingsmogelijkheden en verminderen van de kwetsbaarheid van de samenwerking. Ook is gewerkt aan een gefaseerde nieuwe verwerving van Wmo en Jeugdhulp.

Beschermd wonen en maatschappelijke opvang

In de Wmo is vastgelegd dat gemeenten moeten samenwerken op het gebied van beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Per 1 januari 2022 heeft de regio Noord- en Midden-Limburg nieuwe (financiële) samenwerkingsafspraken gemaakt rondom de regionale taken van beschermd wonen, maatschappelijke opvang, bemoeizorg en preventie Openbare geestelijke gezondheidszorg (Oggz). Er is onder andere afgesproken dat gemeenten zelf de lokale toegang organiseren, dat er wordt gehandeld op basis van financiële solidariteit en dat een aantal bedrijfsvoeringstaken bij de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Limburg-Noord (hierna MGR) worden belegd. In 2022 is de gemeente Weert toegetreden tot de MGR. De toegang tot beschermd wonen is lokaal ingericht en later in 2022 is hier ook de toegang tot maatschappelijke opvang bijgekomen. In het hoofdstuk Wmo in deze jaarrapportage zijn voor het eerst ook cijfers over beschermd wonen opgenomen. In 2023 worden hier ook cijfers over de maatschappelijke opvang aan toegevoegd.

In 2022 is de herijkte regiovisie Meedoen en Wonen 2022-2026 en de bijbehorende beleidsagenda 2022-2023 vastgesteld. De afgelopen jaren is hard gewerkt aan de transformatie van beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Beschermd wonen is steeds meer kleinschalig, in de wijken georganiseerd en gericht op uitstroom, waardoor beschermd wonen beter aansluit bij de behoefte van de doelgroep en het voorliggende veld binnen de eigen gemeenten. Ook de maatschappelijke opvang is de afgelopen jaren flexibeler georganiseerd; de opvang wordt sinds 2022 zoveel als mogelijk kleinschalig en verspreid over de regio georganiseerd. Daarbij wordt ook, waar mogelijk, ingezet op een oplossing binnen het eigen netwerk. De herijkte visie voor 2022-2026 bouwt hierop voort. Het versterken van de lokale sociale basis is één van de speerpunten uit de regiovisie. Lokaal zijn we daar al flink mee aan de slag, bijvoorbeeld door de uitvoering van het Uitvoeringsplan Thuis in een welkome wijk en de Buurtcirkel. De raad heeft voor 2022 € 898.000,-- beschikbaar gesteld voor versterken van de lokale sociale basis. In 2022 is hiervan € 691.505,-- uitgegeven. Doordat het een opstartjaar was is een aantal voorgenomen initiatieven doorgeschoven naar 2023 en is niet het volledige budget besteed. In onderstaande tabel wordt aangegeven waar de middelen voor zijn ingezet.

Uitgaven versterken lokale sociale basis	
Kansrijk in de wijk <i>Inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt krijgen de mogelijkheid om werknemersvaardigheden op te doen als opstap naar regulier werk.</i>	€ 11.600,--
Pilot versterken basis- en algemene voorzieningen Biest/Groenewoud <i>Het versterken van lokale voorzieningen en sociale samenhang zorgt ervoor dat er minder (zware) zorg nodig is.</i>	€ 35.620,--
Zelfregiecentrum <i>Het zelfregiecentrum is een algemene Wmo-voorziening voor kwetsbare inwoners, dat zich richt op ontmoeting, zinvolle daginvulling en herstel van zelfredzaamheid.</i>	€ 226.090,--
Pitstop sores en paperassen <i>Bezoekers van het Zelfregiecentrum voor wie de stap naar de gemeentelijke schulddienstverlening nog te groot is worden laagdrempelig ondersteund bij hun financiële problemen.</i>	€ 43.344,--
Bijdrage tekort budget aanpak Geweld in afhankelijkheidsrelaties <i>Doel van de aanpak is huiselijk geweld en kindermishandeling terug te dringen, de schade bij betrokken en hun omgeving te beperken en de vicieuze cirkel van geweld (overdracht van generatie op generatie) te doorbreken.</i>	€ 39.971,--

Wonen Plus <i>Zorg in de wijk voor kwetsbare inwoners met een zware zorgvraag en zorgmijdend gedrag, zodat zij langer zelfstandig kunnen blijven wonen en overlast wordt verminderd.</i>	€ 295.603,--
Extra formatie zorgcoördinatie mensenhandel <i>Regionaal uitvoering geven aan de aanpak mensenhandel, waaronder het voorkomen, signaleren en stoppen van mensenhandel, het bieden van hulp aan slachtoffers en het bestraffen van daders.</i>	€ 2.141,--
Stichting Join Us <i>Gebruik van de methodiek en werkwijze van Join Us om zelf- en samenredzaamheid van jongeren te bevorderen en eenzaamheid te verminderen.</i>	€ 7.100,--
Preventiekosten maatschappelijke opvang <i>Met het betalen van (uitzonderlijke) kosten door de gemeente aan zorgaanbieders, woningcorporaties of anderen belanghebbenden wordt dakloosheid voorkomen.</i>	€ 30.036,--
Totaal	€ 691.505,--

Thuis in een welkome wijk

De raad heeft structureel een bedrag van € 77.000,-- beschikbaar gesteld voor activiteiten in het kader van de ambulantisering van de geestelijke gezondheidszorg. In 2022 zijn in het kader van het 'Uitvoeringsplan Thuis in een welkome wijk 2022-2023' de volgende activiteiten voorbereid en/of uitgevoerd:

- Er is gewerkt aan de randvoorwaarden om de Hulpkaart te implementeren binnen het reguliere zorg- en ondersteuningsaanbod;
- Er heeft een verkenning plaatsgevonden met de organisatie GZ-punt. GZ staat voor gezondheid. Deze organisatie faciliteert het digitaal platform GZ-plein. Verkend is op welke manier dit platform de mentale weerbaarheid van onze inwoners kan versterken door het aanbieden van online zelfhulpmodules, mentale trainingen en online opdrachten. In 2023 zal deze samenwerking verder vorm krijgen;
- Het Meldpunt Zorgwekkend Gedrag, uitgevoerd door het Algemeen Maatschappelijk Werk Midden-Limburg, is structureel geborgd;
- Binnen het project Weert Positief is een intensievere samenwerking ontstaan tussen huisartsen en praktijkondersteuners enerzijds en sociaal werkers van het Algemeen Maatschappelijk Werk en Punt Welzijn anderzijds. Het project richt zich op inwoners met klachten waar niet direct een medische oorzaak onder ligt maar die veroorzaakt worden door bijvoorbeeld een ingrijpende gebeurtenis, eenzaamheid, financiële zorgen of relatieproblemen. Deze inwoners kunnen vaak beter geholpen worden in het sociaal domein dan met medicatie of een verwijzing naar psychologische zorg. De aanpak binnen Weert Positief draagt bij aan het de-medicaliseren van hulpvragen en zorgt ervoor dat inwoners de juiste zorg op de juiste plek krijgen;
- In 2022 is een regionaal plan opgesteld om de inzet van ervaringsdeskundigen in het brede sociale domein in de regio te vergroten. In 2023 zal dit plan uitgevoerd worden.
- In 2022 heeft Burgerkracht Limburg een subsidie ontvangen voor het opbouwen van een zelfregienetwerk in Weert. Er is in kaart gebracht welke zelfregiegroepen er in Weert actief zijn. Via www.zelfregietool.nl is dit aanbod beter vindbaar en toegankelijk gemaakt voor inwoners en verwijzers. Daarnaast hebben zij de ondersteuningsbehoefte van deze groepen in kaart gebracht. In 2023 gaat Burgerkracht Limburg aan de slag met de doorontwikkeling van dit netwerk en het vergroten van de bekendheid;
- Vanuit het Actienetwerk Zelfmoordpreventie Midden-Limburg is in 2022 een publiekscampagne uitgerold met het doel om het taboe op praten over zelfdoding te doorbreken. In deze campagne werd het belang van praten over de gedachten aan zelfdoding onder de aandacht gebracht.

Clïentervaring

Jaarlijks vindt er een clïentervaringsonderzoek Wmo plaats in de gemeente Weert. Ook in 2022 bleek dat clïënten over het algemeen tevreden zijn over de uitvoering van de Wmo.

Werk.Kom voert tevredenheidsonderzoeken uit bij werkzoekenden. In 2022 was het gemiddelde rapportcijfer voor de activiteiten van Werk.Kom een 8,2 (7,7 in 2021). Vanuit de gecoördineerde werkgeversdienstverlening Midden-Limburg (onder andere UWV en Werk.Kom) is in 2022 wederom een werktevredenheidsonderzoek uitgevoerd onder werkgevers. Het WerkgeversServicepunt Midden-Limburg scoorde hierbij een 7,6 als gemiddeld rapportcijfer (8 in 2021).

Het CJG rapporteert per kwartaal over de mening van clïënten over de dienstverlening. In 2022 beoordeelt 96% van de clïënten uit Weert de hulpverlening van het CJG als voldoende of goed (was 97% in 2021).

Bezwaar en beroep

In 2022 waren er 13 bezwaren bij de Wmo. Dit waren er 16 in 2021. Er zijn drie inwoners in (hoger) beroep gegaan in 2022, ten opzichte van één inwoner in 2021.

Voor de Participatiewet waren er 69 bezwaren in 2022. Dit is inclusief 20 bezwaren in relatie tot de energietoeslag. In 2021 waren er 104 bezwaren (inclusief Tozo). 22 keer is een inwoner in 2022 in (hoger) beroep gegaan. In 2021 gebeurde dat 21 keer. Het valt op dat het aantal bezwaren is afgenomen. Dit heeft een relatie met het afgenomen aantal aanvragen van een uitkering. Ook is er aandacht besteed aan een betere uitleg aan de aanvrager en wordt geleerd van ervaringen van eerdere bezwaarschriften, wat heeft geleid tot betere onderbouwing van besluiten.

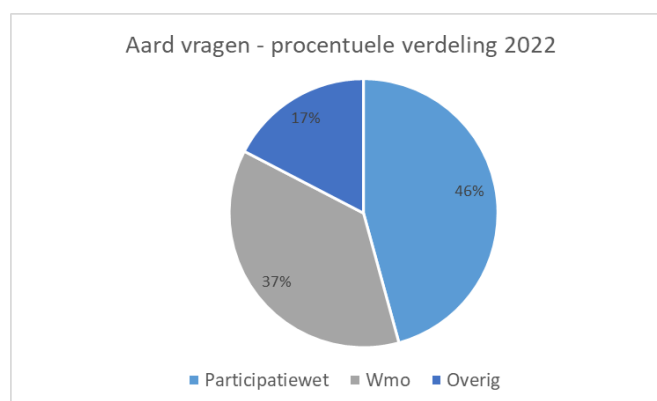
In 2022 zijn geen bezwaren Jeugdhulp binnengekomen bij de gemeente Weert. In 2021 was dat er één.

De meerderheid van de bezwaren wordt ongegrond verklaard.

De Vraagwijzer

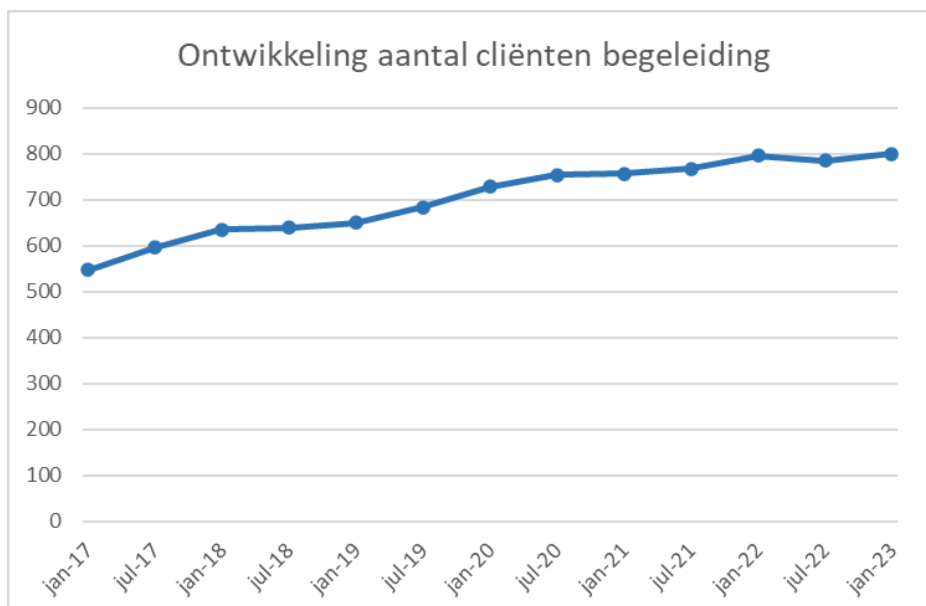
De Vraagwijzer is over het algemeen het eerste contact met de gemeente van een inwoner die informatie en/of advies vraagt op het gebied van wonen, welzijn, zorg, werk en inkomen. Een inwoner kan via e-mail, telefoon of aan de balie contact leggen. Voor Jeugdhulp vervult het CJG deze rol. Het CJG beantwoordt vragen van ouders en kinderen in het kader van preventie.

In 2022 zijn 14.895 contacten geregistreerd bij De Vraagwijzer. In 2021 waren dat er 12.809. Deze toename is zowel zichtbaar in vragen over de Wmo als over de Participatiewet (inclusief aanverwante regelingen). De toename lijkt een gevolg van de groeiende vraag naar ondersteuning vanuit de Wmo en vragen over (nieuwe) regelingen zoals de energietoeslag. 94% van de contacten vond telefonisch plaats.

Wmo

In december 2022 ontvingen 800 cliënten Wmo begeleiding: 784 zorg in natura en 16 persoonsgebonden budgetten.

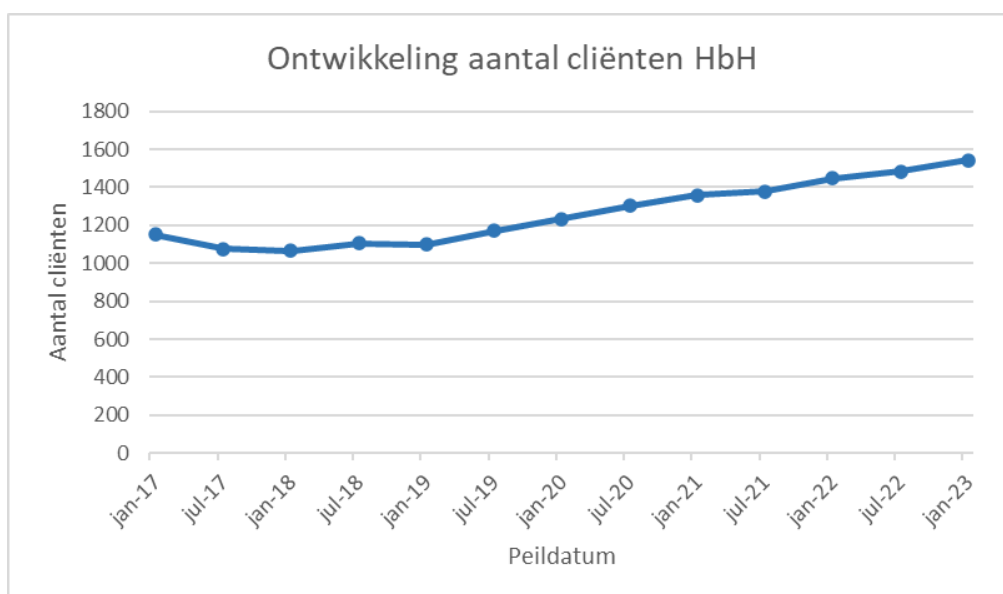
Het aantal cliënten met begeleiding op maandbasis is tussen december 2021 en december 2022 gestegen met 4. Er waren 6 cliënten meer met zorg in natura en 2 cliënten minder met een persoonsgebonden budget. Het aantal cliënten met begeleiding was gemiddeld in 2022 2% hoger dan in 2021.

Er lijkt sprake van een toename van het aandeel cliënten met een psychische grondslag en een lichte afname van de oudere leeftijdsgroepen. Een aantal ontwikkelingen speelt hierbij een rol:

- Twee nieuwe doelgroepen zijn overgekomen vanuit de voormalige centrumgemeente Venlo. De uitgaven hiervoor kunnen worden gefinancierd met de middelen die gemeenten ontvangen uit de 'regionale pot' vanuit de samenwerking in Noord- en Midden-Limburg voor inwoners met complexe problematiek².
 - Cliënten die tot en met 2021 tot de doelgroep beschermd thuis behoorden. Ingeschat wordt dat in het eerste half jaar van 2022 hierdoor 16 cliënten zijn ingestroomd.
 - Cliënten die dagbesteding ontvangen, naast hun indicatie voor beschermd wonen. Dit waren er 10 in 2022.
- Door openstelling van de Wet langdurige zorg (Wlz) voor ggz cliënten is er een groep cliënten uitgestroomd naar de Wlz in de eerste helft van 2022.
- Wmo begeleiding wordt ingezet om wachtlijsten bij ggz-behandeling (Zorgverzekeringswet) te overbruggen.
- De vraag naar dagbesteding bij oudere leeftijdsgroepen lijkt iets af te nemen, na een toename tijdens de coronacrisis. Wegens de coronacrisis vonden voorliggende en algemene voorzieningen langere tijd geen doorgang, zoals de huiskamers van de Stichting Dagopvang Weert. Om overbelasting van mantelzorgers te voorkomen heeft zich hierdoor tijdelijk een groter aantal 75+ers zich gewend tot de Wmo voor ondersteuning.

² Voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang wordt samengewerkt met de gemeenten in Noord- en Midden-Limburg. Elke gemeente legt zijn middelen in de 'regionale pot'. Daaruit worden de regionale kosten betaald voor zorg (waaronder beschermd wonen) en uitvoering. Het saldo van de 'regionale pot' wordt verdeeld onder gemeenten op basis van een verdeelsleutel. De gemeenten dienen hiervan een aantal taken te bekostigen, waaronder de dagbesteding van cliënten beschermd wonen en de begeleiding van cliënten die voorheen beschermd thuis ontvingen.

In december 2022 ontvingen 1.544 cliënten hulp bij het huishouden: 1.513 zorg in natura en 31 persoonsgebonden budgetten.

Het aantal cliënten met hulp bij het huishouden op maandbasis is tussen december 2021 en december 2022 gestegen met 97. Er waren 99 cliënten meer met zorg in natura en 2 cliënten minder met een persoonsgebonden budget. Het aantal cliënten met hulp bij het huishouden was op jaarbasis gemiddeld in 2022 6% hoger dan in 2021.

Deze stijging wordt waarschijnlijk deels nog steeds veroorzaakt door de landelijke invoering van het abonnementstarief per 2019. Met het abonnementstarief is de hoogte van de eigen bijdrage die een inwoner betaalt voor de Wmo niet meer afhankelijk van inkomen en vermogen. Hierdoor is er landelijk sprake van een aanzuigende werking. Toename is vooral zichtbaar binnen de hogere inkomensklassen. Daarnaast is het aannemelijk dat ook de vergrijzing en het langer zelfstandig wonen de vraag naar hulp bij het huishouden vergroten. Het Rijk is voornemens per 2025 de wetgeving omtrent de eigen bijdrage aan te passen.

Het aantal verstrekte (grote) woningaanpassingen is toegenomen ten opzichte van 2021.

Door de overgang van het registratiesysteem zijn geen nauwkeurige cijfers voorhanden met betrekking tot rolstoelen, vervoers- en woonvoorzieningen. Wel valt op dat de uitgaven voor woonvoorzieningen stijgen, door zowel een groter aantal cliënten als hogere gemiddelde kosten. Het aantal voorzieningen neemt toe doordat mensen langer zelfstandig wonen, er sprake is van vergrijzing en de doorstroom op de woningmarkt stagneert. In 2022 is er een relatief groot aantal grote woonvoorzieningen toegekend. Indien verhuizen geen adequate oplossing biedt (bijvoorbeeld als er geen passende woning beschikbaar is), wordt de eigen woning aangepast. Ook spelen de wereldwijde prijsstijgingen van lonen en materialen een rol.

Het gebruik van het collectief vervoer van Omnibuzz was in 2022 hoger dan in 2021, maar is nog niet op het niveau van voor de coronapandemie.

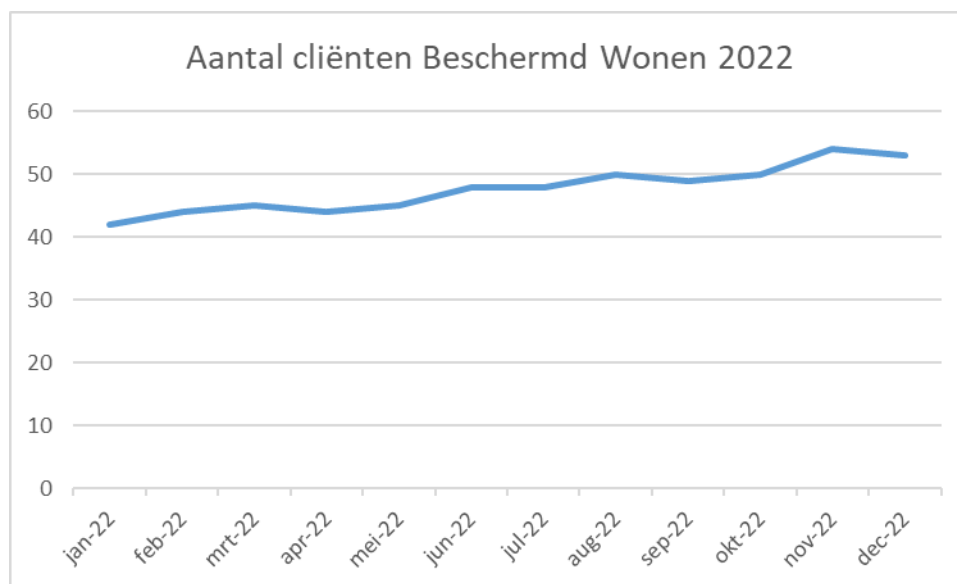
In 2022 was het vervoersvolume van Omnibuzz in totaal 22,5% hoger dan in 2021. Voor de gemeente Weert was het 12,7% hoger. Het vervoersvolume in de gemeente Weert was in 2022 nog 36,7% lager dan in 2019. Dit komt overeen met het regionale beeld.

In december 2022 hadden 1.119 inwoners een pas voor Omnibuzz. Dit aantal is nagenoeg gelijk aan eind 2021.

Beschermd wonen

Eind 2022 ontvingen 54 cliënten beschermd wonen: 53 zorg in natura en één persoonsgebonden budget. In totaal maakten gedurende 2022 66 cliënten binnen de gemeente Weert gebruik van beschermd wonen³.

Dit zijn niet allemaal cliënten die ook hun herkomst in de gemeente Weert hebben. Er zijn cliënten die woonachtig waren in een andere gemeente in Noord- en Midden-Limburg, maar die vervolgens in Weert geplaatst zijn. Ook andersom kunnen er cliënten uit de gemeente Weert geplaatst worden in een andere gemeente in Noord- en Midden-Limburg. Er wordt namelijk altijd gezocht naar de best passende plek.

Tussen januari 2022 en december 2022 is het aantal cliënten met een indicatie voor beschermd wonen toegenomen met 11 (26%) van 42 naar 53 cliënten. De instroom binnen de regio Noord- en Midden-Limburg was, zeker in de eerste maanden van 2022, lager dan verwacht.

Hier wordt een aantal mogelijke verklaringen voor gegeven, die ook voor de gemeente Weert van toepassing lijken.

1 Hogere instroom Wet langdurige zorg (Wlz)

Beschermd wonen is een tijdelijke voorziening. Langdurige ondersteuning wordt verzorgd vanuit de Wlz. Wanneer iemand in aanmerking komt voor een Wlz-indicatie, heeft dat voorrang. Door een hogere instroom in de Wlz is er minder behoefte aan beschermd wonen.

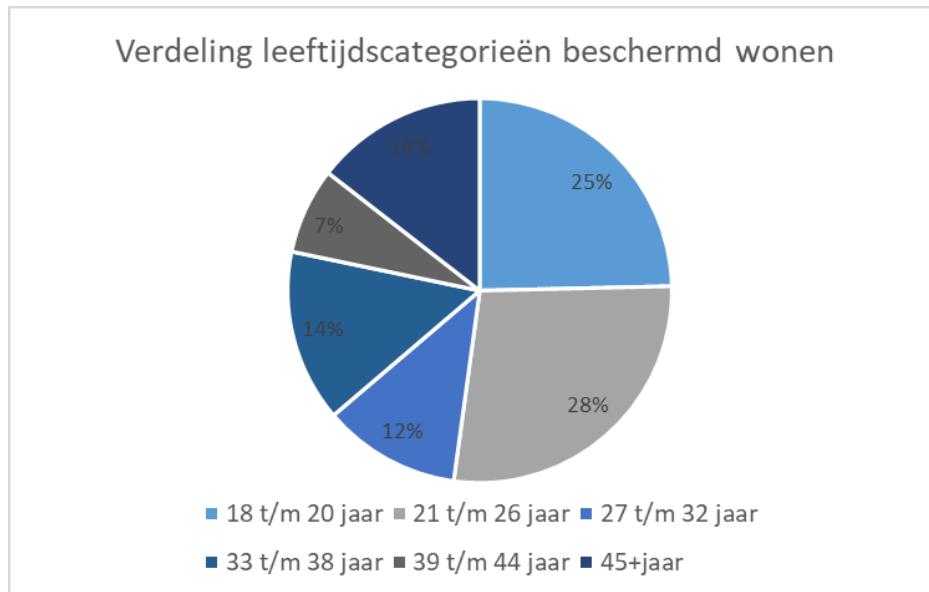
2 Nieuwe toegang

De toegang is met ingang van 2022 decentraal, waar die voorheen centraal georganiseerd was in de gemeente Venlo. Daarnaast hebben de aanbieders beschermd wonen een centrale toegang ingericht. In de eerste maanden van 2022 verliep het aanmelden en plaatsen van cliënten nog niet soepel en kon het langer duren. Inmiddels is dit verbeterd.

³ Beschermd wonen wordt gefinancierd vanuit de 'regionale pot' zoals benoemd bij voetnoot 2.

Leeftijden

Meer dan de helft van cliënten met beschermd wonen is jonger dan 27 jaar. De groei in het aantal cliënten gedurende 2022 deed zich met name voor binnen de leeftijdscategorie 21 t/m 26 jaar.

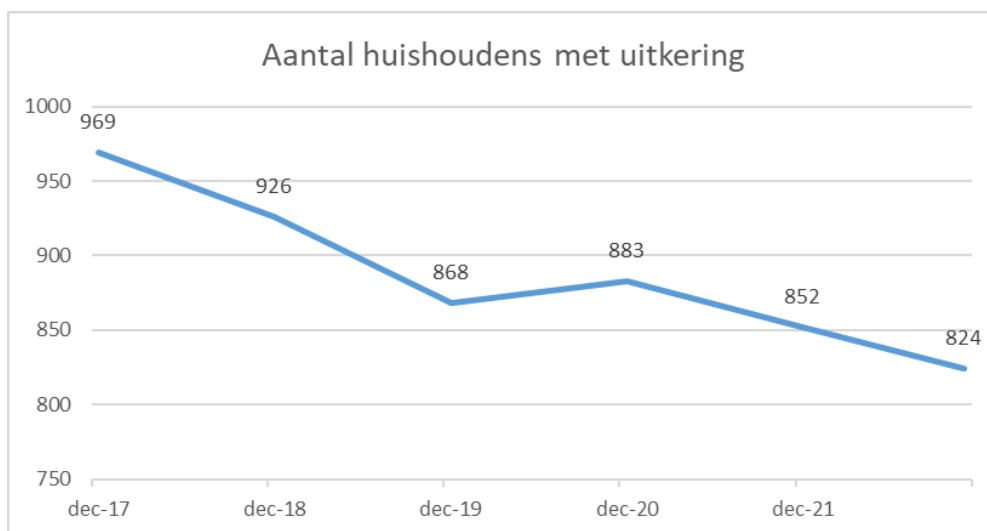
Duur traject en reden uitstroom

Beschermd wonen is tijdelijk. Het doel is dat de cliënt weer zelfstandig gaat wonen. Afgesproken is dat een traject maximaal twee jaar duurt. Daar kan van afgeweken worden in individuele situaties, bijvoorbeeld als uitstroom naar zelfstandige huisvesting langer op zich laat wachten of als bepaalde doelen nog niet behaald zijn. Dit is altijd maatwerk. Van de cliënten die in december 2022 een traject hadden, woonde 70% korter dan twee jaar beschermd, 16% tussen 2 en 3 jaar en 14% langer dan 3 jaar.

In 2022 zijn 13 cliënten uitgestroomd uit beschermd wonen. In de meeste gevallen was dit omdat vooraf afgesproken doelen en resultaten zijn bereikt.

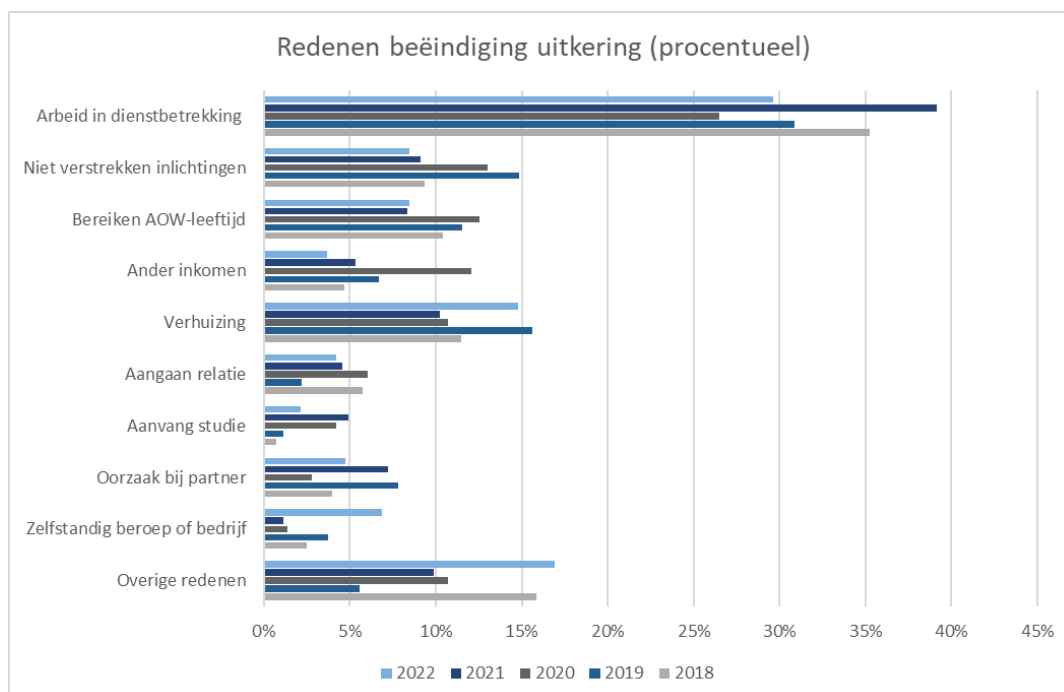
Participatiewet

In november 2022 waren er 824 huishoudens met een uitkering.

Het aantal huishoudens met een uitkering⁴ is gedaald tussen december 2021 en november 2022 met 3%.

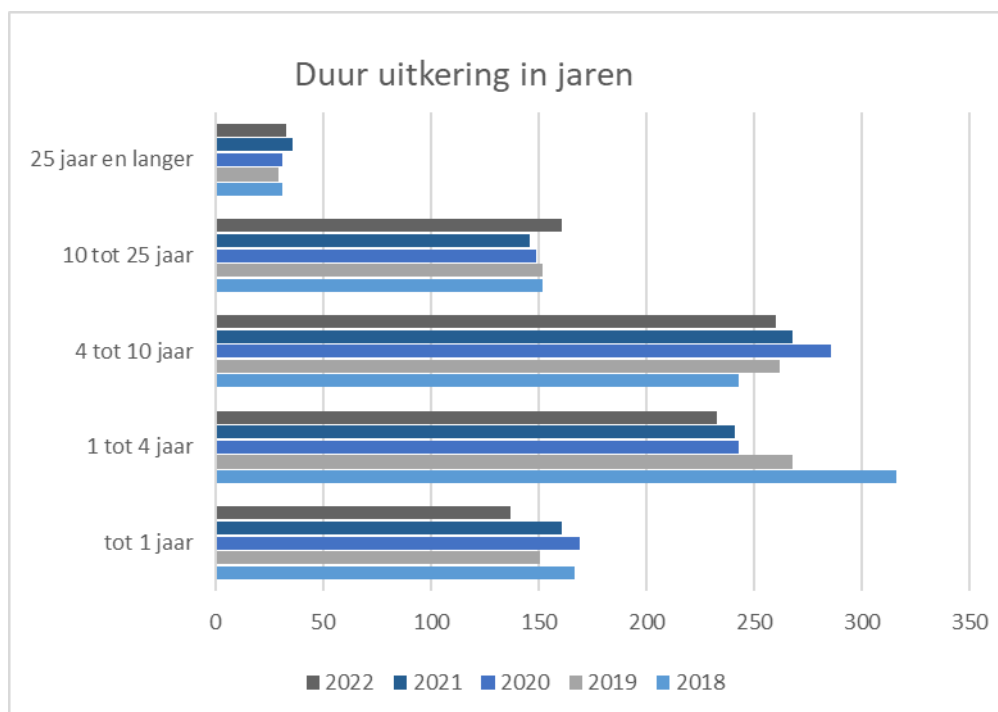
Door de overgang naar een nieuw systeem zijn er geen betrouwbare gegevens beschikbaar over december 2022, maar deze zullen in lijn liggen met november 2022. De daling van het aantal uitkeringsgerechtigden komt voornamelijk doordat er minder instroom was in 2022. Het aantal aanvragen was lager als gevolg van een betere arbeidsmarktsituatie. Er is voldoende (laaggeschoold) werk.

De categorie 'Overige redenen' bestaat vooral uit beëindiging op eigen verzoek (8%) en overlijden (6%).

⁴ Het gaat hierbij om uitkeringen in het kader van de Participatiewet, Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (loaz), Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (loaw), het Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz),

De uitstroom naar werk was in 2022 lager dan in 2021. Dit komt doordat het totale uitkeringsbestand is afgenomen. De personen met een uitkering hebben deze vaak al langere tijd en hebben een grotere afstand tot de arbeidsmarkt. Onderstaande grafiek laat zien dat het aantal huishoudens dat minder dan een jaar een uitkering heeft afneemt, terwijl het aantal huishoudens dat 10 tot 25 jaar een uitkering ontvangt toeneemt.

Uitstroombevorderende maatregelen

Ook in 2022 is door de gemeente Weert en Werk.Kom ingezet op uitstroombevorderende maatregelen, al dan niet in samenwerking met andere partners.

Werk.Kom is een samenwerkingsverband van de gemeenten Cranendonck, Nederweert en Weert en Risse Groep. Werk.Kom biedt één regionaal loket voor mens en arbeid en is het aanspreekpunt voor alle werkgevers in de regio Cranendonck, Nederweert en Weert.

In 2022 zijn iets meer kandidaten ingestroomd bij Werk.Kom dan in 2021. In 2022 zijn 247 kandidaten ingestroomd, terwijl het in 2021 241 waren. De hogere instroom wordt veroorzaakt door de doelgroepen sociale activering en kwetsbare jongeren. De instroom van uitkeringsgerechtigden is afgenomen. Dit houdt verband met een lagere instroom in de uitkering. Ook is er steeds vaker sprake van een kwetsbare doelgroep die (nog) niet gebaat is bij begeleiding door Werk.Kom. Deze uitkeringsgerechtigden worden ondersteund door regisseurs van het team Participatie.

In 2022 zijn in totaal 182 personen geplaatst op een betaalde baan vanuit Werk.Kom. In 2021 waren dat er 193. Dit zijn uitkeringsgerechtigden die volledig⁵ of parttime zijn gaan werken, niet-uitkeringsgerechtigden (Nuggers) en kwetsbare jongeren. Het aantal uitkeringsgerechtigden dat is geplaatst is afgenomen, samenhangend met een lagere instroom en grotere afstand tot de arbeidsmarkt van deze doelgroep. Het aantal geplaatste Nuggers is gestegen, door de betere kansen op de arbeidsmarkt. Ook het aantal kwetsbare jongeren dat is geplaatst is toegenomen. In samenwerking tussen scholen, gemeente en Werk.Kom wordt geprobeerd een uitkering voor deze kwetsbare jongeren te voorkomen en wordt ingezet op werk, vaak met loonkostensubsidie.

⁵ Dit aantal wijkt af van de uitstroom uit de uitkering wegens werk, omdat het daar gaat om uitstroom van minimaal zes maanden en bij Werk.Kom ook een kortere plaatsing wordt meegerekend.

Gemeente Weert heeft het hoogste percentage werkende statushouders van de benchmarkgemeenten.

Vanuit het 'Beleids- en actieplan integratie en participatie van statushouders 2020 t/m 2022' zijn middelen beschikbaar gesteld om statushouders te begeleiden naar werk. De uitstroom van statushouders uit de uitkering is in de gemeente Weert hoog in vergelijking met andere gemeenten.

In een benchmark van Divosa valt op dat in de gemeente Weert weinig statushouders een uitkering ontvangen. Van de groep die sinds 2014 een status heeft gekregen en een inburgeringsplicht had of heeft ontving in juni 2022 46% een uitkering. Dit is het laagste percentage van de 25 gemeenten en regio's uit Limburg en Brabant die meedoen aan de benchmark. Het gemiddelde percentage van de 180 gemeenten die deelnamen aan de landelijke benchmark bedraagt 55,1%. 42% van dezelfde groep statushouders was op 30 juni 2022 aan het werk. Dat is het hoogste percentage van de gemeenten en regio's in de benchmark. Landelijk bedroeg dit percentage 34,5%⁶.

Handhaving

Er zijn ook in 2022 onderzoeken uitgevoerd naar uitkeringsfraude. Dit kan plaatsvinden tijdens het aanvraagproces of bij een lopende uitkering. In 2022 werden 78 fraudeonderzoeken uitgevoerd. Dit waren er minder dan gepland en eerdere jaren. In 2021 zijn er bijvoorbeeld 93 onderzoeken uitgevoerd. Dit lagere aantal is het gevolg van een tijdelijke verminderde personele capaciteit in 2022. Het grootste deel van de onderzoeken richtte zich op leefvorm- en inkomensfraude. 28 onderzoeken hebben geleid tot een gevolg voor de uitkering. Deze is bijvoorbeeld herzien, niet aangevraagd of beëindigd.

Resultaten	2018	2019	2020	2021	2022
Uitkeringsnorm aangepast	4	2	4		4
Aanvraag afgewezen	2	8	12	4	3
Aanvragen buiten behandeling gesteld	4		1	4	2
Aanvraag ingetrokken	2	2		5	4
Ongewijzigde voortzetting / toekenning	62	46	37	51	40
Recht op bijstand ingetrokken	21	28	16	18	12
Overig*	9	34	28	11	13
Totaal	104	120	98	93	78

* Uitkering was reeds beëindigd, vooronderzoek en herziening en terugvordering. In drie gevallen was in 2022 sprake van herziening en terugvordering van de lopende uitkering.

In 2022 zijn 22 boetes opgelegd naar aanleiding van een boete-onderzoek. Een boete-onderzoek vindt plaats als er sprake is van schending van de inlichtingenplicht met financieel nadeel. Een gemiddeld boetebedrag ligt tussen de € 300,- en € 700,-.

Tijdelijke regelingen

In 2022 is uitvoering gegeven aan een aantal tijdelijke regelingen.

Energietoeslag

Van veel producten en diensten zijn de prijzen flink gestegen in 2022. Vooral de gestegen energiekosten zorgden er in het hele land voor dat steeds meer inwoners de eindjes niet meer aan elkaar konden knopen. Eén van de maatregelen van het Rijk is de Eenmalige Energietoeslag 2022 voor lage inkomens, uitgevoerd door gemeenten. De toeslag bedroeg in eerste instantie € 800,- per huishouden, maar is later bijgesteld naar € 1.300,-. De gemeente Weert heeft in april 2022

⁶ Divosa, factsheet statushouders en gezinsmigranten: rapportage inburgering, onderwijs, werk en bijstand.

een beleidsregel opgesteld waarin huishoudens tot 120% van het sociaal minimum in aanmerking kwamen voor de energietoeslag. In november 2022 is dit bijgesteld naar 130% van het sociaal minimum. Tot 1 april 2023 kon men een aanvraag indienen voor energietoeslag 2022.

Doordat men tot 1 april 2023 een aanvraag kon indienen zijn er nog geen volledige gegevens voorhanden over de verstrekte energietoeslagen in 2022. Vooral nog zijn er in de gemeente Weert 2.754 energietoeslagen 2022 uitbetaald voor een bedrag van € 3,4 miljoen.

Tijdelijke regeling energie

Om inwoners in de gemeente Weert met acute en urgente financiële problemen als gevolg van de gestegen energieprijzen te helpen, is er een tijdelijke maatwerkplan in het leven geroepen. In die gevallen kan bijzondere bijstand worden verstrekt, die bestaat uit een financiële tegemoetkoming voor het opvangen van de gestegen energiekosten.

In 2022 hebben 20 huishoudens deze tegemoetkoming ontvangen, voor een totaalbedrag van € 7.320,--.

Leefgeld Oekraïne

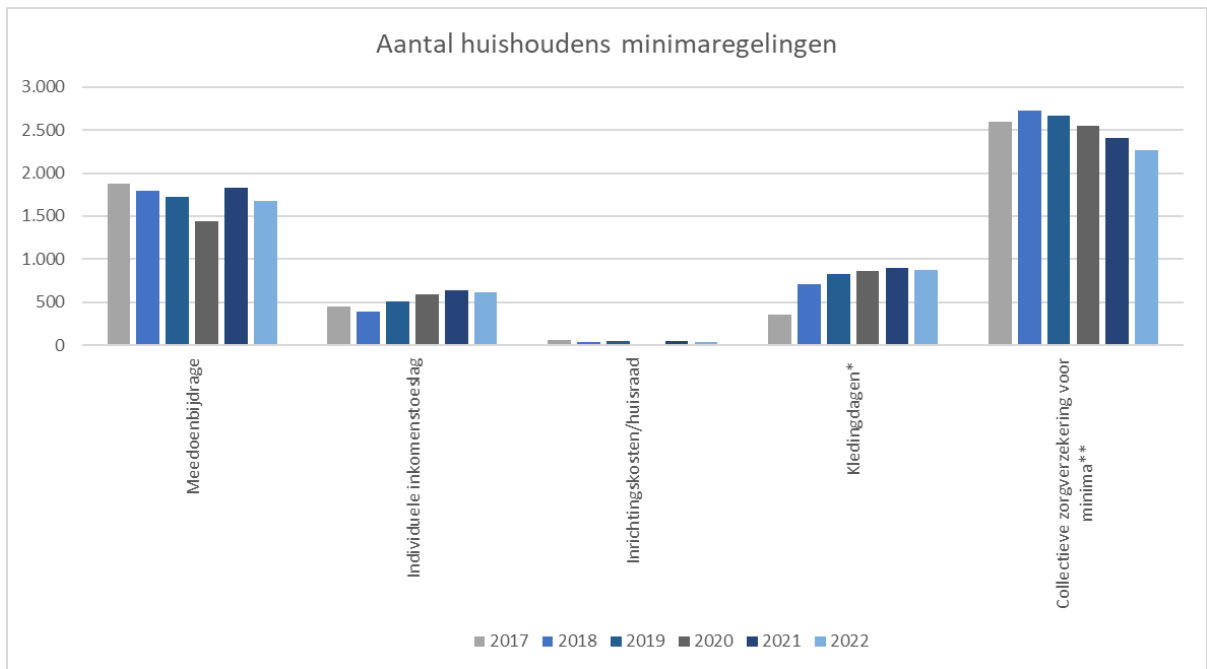
Op 13 april 2022 opende de gemeentelijke opvang voor vluchtelingen uit Oekraïne. In de gemeentelijke opvang verbleven in 2022 232 vluchtelingen. Er zijn 45 bewoners uitgestroomd in 2022. Op 31 december 2022 verbleven er 175 bewoners in de gemeentelijke opvang.

Eind 2022 ontvingen 68 huishoudens die in de gemeentelijke opvang verbleven leefgeld. Daarnaast ontvingen 37 huishoudens in de particuliere opvang leefgeld. Een huishouden kan bestaan uit één of meerdere personen.

Minimaregelingen

In 2022 is iets minder gebruik gemaakt van minimaregelingen dan in 2021. Minder inwoners hebben bijvoorbeeld de meedoenbijdrage ontvangen. Deze daling houdt verband met het dalend uitkeringsbestand. Onlangs is het minimabeleid wel op een aantal punten verruimd. Dit wordt naar verwachting zichtbaar in de cijfers over 2023. De grafiek op de volgende pagina geeft het gebruik van een aantal regelingen weer⁷.

⁷ *: aantal kinderen / **: aantal volwassen deelnemers in de gemeentepolis
De meedoenbijdrage was in 2016 en 2017 nog het Sociaal Cultureel Fonds.

Wet Inburgering 2021

Vanaf 1 januari 2022 geldt de nieuwe 'Wet Inburgering 2021'. Het centrale uitgangspunt is dat de gemeenten de regie voeren op de uitvoering van het nieuwe stelsel. Dit betekent dat gemeenten een centrale rol hebben in de intake, de begeleiding van inburgeringsplichtigen en de inkoop van het cursusaanbod.

De kaders in de gemeente Weert in 2022 zijn geformuleerd in het Beleidskader Veranderopgave Inburgering en het beleids- en actieplan integratie en participatie van statushouders 2020-2022. De inzet van de gemeente, die van de inburgeraar en andere (maatschappelijke) partners is gericht op het maatschappelijk effect 'snel en volwaardig meedoen, liefst via betaald werk'. Dit maatschappelijk effect is vertaald in onderstaande beleidsdoelen voor het nieuwe inburgeringsstelsel.

Beleidsdoelen

- Inburgeringsplichtigen bereiken het voor hen hoogst haalbare taalniveau (liefst niveau B1) en kennis van de Nederlandse maatschappij.
- In combinatie met gerichte inspanningen op participeren naar vermogen vanaf de start van het inburgeringstraject.

Omdat er pas in 2022 gestart is, kan nog niet worden gerapporteerd over behaalde resultaten. Er wordt een aantal ontwikkelingen geschetst en eerste cijfers worden gepresenteerd.

Brede intake en persoonlijk Plan Inburgering en Participatie (PIP)

Het aantal migranten dat in Nederland asiel aanvraagt is fors toegenomen. In de tweede helft van 2022 is gemeenten gevraagd bij te dragen aan de doorstroom in de keten en een voorsprong te nemen op de taakstelling in 2023. Weert heeft hier gehoor aan gegeven en 76 statushouders opgenomen, terwijl de taakstelling in 2022 68 betrof.

Landelijk kende de opstart van de uitvoering van de nieuwe Wet Inburgering een stoeve start. Meerdere statushouders kregen een onjuiste kennisgeving over hun inburgeringsplicht. Dit heeft ertoe geleid dat het proces tijdelijk is stilgelegd en de regionale inburgeringsvoorzieningen later van start zijn gegaan.

Uiteindelijk heeft in 2022 met 49 personen een brede intake plaatsgevonden. Dit waren 43 statushouders en 6 gezinsmigranten. 38 personen (78%) waren uitkeringsgerechtigd. Het grootste deel (38%) was jonger dan 36 jaar.

Leeftijdsklasse	Aantal	Percentage
18-25 jaar	18	37%
26-35 jaar	15	31%
36-45 jaar	13	26%
46 jaar en ouder	3	6%

29 personen hebben in 2022 een leerbaarheidstoets gedaan. Op basis van de brede intake en leerbaarheidstoets wordt in overleg met de nieuwkomer een persoonlijk Plan Inburgering en Participatie (PIP) opgesteld. In 2022 zijn 23 PIP's gemaakt. Dit is lager dan het aantal intakes, omdat een intake bijvoorbeeld in december 2022 kan hebben plaatsgevonden en het traject in 2023 is vervolgd.

Aanbod

De nieuwkomer gaat aan de slag met het PIP. Vaste en verplichte onderdelen zijn de leerroute, het Participatieverklaringstraject (PVT) en de Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP). Hiernaast is de gemeente verplicht om voor de groep statushouders maatschappelijke begeleiding en financiële ontzorging aan te bieden voor de eerste zes maanden.

Financieel ontzorgen

Bij het financieel ontzorgen ontstonden landelijk veel praktische problemen. Het beoogde doel, namelijk dat financiële zorgen bij de inburgeraar worden weggenomen, werd niet bereikt. Er is een wetsvoorstel in de maak om hierin meer maatwerk mogelijk te maken. Tegelijkertijd wordt gekeken binnen de gemeente naar mogelijkheden om processen hiervoor anders in te richten.

Maatschappelijke begeleiding

Vanwege de hogere instroom liep de maatschappelijke begeleiding tegen een veelvoud van knelpunten binnen de keten aan. Deze knelpunten komen onder andere voort uit personeelskrapte in verschillende sectoren (onderwijs, kinderopvang, huisartsenzorg, ggz). Er is een taskforce opgestart, waarin gezocht wordt naar oplossingen.

Er wordt gemerkt dat het steeds moeilijker wordt om kinderen op school geplaatst te krijgen. Het komt steeds vaker voor dat scholen geen plaats hebben voor anderstalige kinderen en/of er zijn lange wachttijden. Dit belemmert de ontwikkeling van kinderen en de inburgering van de ouders.

Leerroutes: Zelfredzaamheids-, B1 route en onderwijsroute

Zoals genoemd duurde het bij aanvang lang totdat statushouders konden starten met hun inburgeringstraject. De B1 en Zelfredzaamheidsroute zijn na de zomervakantie van 2022 van start gegaan. Sinds maart 2023 is ook de onderwijsroute gestart en is er een regionale avondklas voor statushouders die overdag werken.

De verwachting van het ministerie was een verdeling van 15% Zelfredzaamheidsroute, 60% B1-route en 25% onderwijsroute. Het percentage statushouders in de Zelfredzaamheidsroute is groter dan verwacht. Vanwege taalachterstand volgt mogelijk niet altijd het juiste niveau en dus de juiste route uit de leerbaarheidstoets. Er wordt op landelijk niveau gewerkt aan verbetering van de leerbaarheidstoets. De verdeling over de diverse leerroutes in de gemeente Weert is als volgt.

Route	Aantal personen	Percentage
Z Route (beheersen Nederlandse taal op A1 niveau en zelfstandig kunnen meedoen aan Nederlandse samenleving)	19	42%
B1 Route (beheersen Nederlandse taal op B1-niveau)	22	53%
Onderwijsroute (beheersen Nederlandse taal op B1-niveau en voorbereiden op instroom in het regulier onderwijs)	2	5%

Armoede

Het Armoedebeleid 2021-2024 in Weert heeft als missie: 'niemand in Weert leeft of groeit op in armoede'.⁸ Daarbij hebben we in het bijzonder aandacht voor kinderen en jongeren. Om armoede tegen te gaan richt de gemeente Weert zich op drie pijlers:

1. Voorkomen van armoede
2. Bestrijden van armoede
3. Verzachten van armoede

2022: een financieel onzekere periode met extra aandacht voor armoedebestrijding

Als gevolg van de oorlog in Oekraïne, inflatie en sterke stijging van woon- en energielasten, hebben steeds meer inwoners minder of geen zicht op voldoende en voorspelbaar inkomen. Bestrijden van armoede was al een speerpunt in de gemeente Weert, maar heeft vanwege deze ontwikkelingen nóg meer aandacht gekregen. Het is juist de gemeentelijke overheid die van betekenis kan zijn en het verschil kan maken in deze (crisis)tijd.

In 2022 is ingezet op alle pijlers en bijbehorende resultaten uit de doelenboom armoede. Per pijler zullen we hier een aantal resultaten en aspecten uitlichten.⁹

1 Voorkomen van armoede

Quickscan armoede

Gezien de signalen over een toename van armoede op school is in december 2022 gestart met de uitvoering van een Quickscan. Hierbij wordt door medewerkers van Punt Welzijn onderzocht wat nodig is om armoede bij kinderen en jongeren, naast de bestaande voorzieningen, verder tegen te gaan. Hierbij leggen zij steeds de relatie met Positieve Gezondheid en hebben zij specifiek

⁸ Het armoedebeleid is nauw verweven met meerdere beleidsterreinen binnen de gemeente. Participatiebeleid, arbeidsmarktbeleid, minimabeleid, beleid schulddienstverlening, gezondheidsbeleid, preventief jeugdbeleid en onderwijsachterstandenbeleid, zijn alle onmisbaar in de aanpak van armoede. In deze rapportage heeft dit tot gevolg dat er soms naar andere hoofdstukken wordt verwezen.

⁹ Hoewel de pijlers helder zijn, is de praktijk weerbarstiger. Meerdere aspecten van tegengaan van armoede passen in twee of soms drie pijlers. Voor de leesbaarheid en om dubbelingen tegen te gaan, is steeds een keuze gemaakt een aspect bij die pijler te benoemen, waar de meeste nadruk ligt.

aandacht voor de thema's menstruatie armoede, gezonde school en bewegen voor iedereen. De resultaten van de Quickscan zullen mogelijk leiden tot nieuwe acties in 2023.

Symposium voor werkgevers en Risse groep

In 2022 is vanuit het netwerk Weerterland financieel gezond een bijeenkomst georganiseerd voor werkgevers. Deze bijeenkomst diende om werkgevers handvatten te geven om geldzorgen onder hun werknemers te signaleren en bespreekbaar te maken. Hierbij is voorlichting gegeven over de verschillende mogelijkheden tot ondersteuning bij financiële zorgen.

Speaking minds

In 2022 zijn drie schoolklassen van Gilde opleidingen aan de slag gegaan met een vraagstuk op het gebied van jongeren en armoede. De adviezen van de jongeren worden meegenomen in de acties binnen het armoedebeleid.

2 Bestrijden van armoede

VoorzienenWijzer

De VoorzienenWijzer wordt ingezet voor:

1. Betere benutting van bestaande (gemeentelijke) regelingen.
2. Minder mensen in de schuldhulpverlening.
3. Minder huurachterstanden of zelfs huisuitzettingen.
4. Inwoners die weer actief bijdragen aan de leefbaarheid in de buurt.
5. Een bredere blik achter de voordeur.

De focus van de aanpak ligt op het creëren van een stabiele financiële basis. Dit geeft de deelnemers (financiële) rust en voorkomt dat mensen op lange termijn vastlopen.

In 2022 zijn 126 adviesgesprekken uitgevoerd. Het totaal te behalen voordeel op jaarbasis was € 56.707,60. Het gemiddeld te behalen voordeel per huishouden bedroeg € 450,--.

Voorlichting en communicatie

Vanwege de coronacrisis, de energiecrisis en de gevolgen van de inflatie, is er in 2022 extra aandacht besteed aan het bereiken van inwoners met geldzorgen. Zo zijn er berichten geplaatst op social media, Samen Leven in Weert en rondom de campagne 'Je staat er niet alleen voor'. Ook zijn door de tijdelijke regeling energie en energietoeslag extra inwoners bereikt (zie hoofdstuk Participatie).

SUN Weert

Ondanks alle voorzieningen die Nederland op nationaal en gemeentelijk niveau rijk is, houden sommige mensen financiële problemen. Waar geen (tijdige) voorzieningen (meer) zijn, kan in sommige situaties het SUN-noodhulpbureau uitkomst bieden. SUN staat voor Stichting Urgente Noden. SUN Weert heeft als doel om eenmalige financiële en materiële noodhulp via een gift aan inwoners met urgente noden in Weert te bieden, wanneer voorliggende voorzieningen niet, onvoldoende of niet tijdig beschikbaar zijn.

Juist in deze periode waarin de bestaanszekerheid van steeds meer inwoners vanwege de inflatie en gestegen energiekosten onder druk staat, kan dit het verschil betekenen tussen een uitzichtloze situatie of nieuw perspectief.

In 2022 heeft SUN Weert een extra giftenbudget ontvangen om extra noodhulp aan vluchtelingen te kunnen bieden. Naast de gebruikelijke dienstverlening konden ook aanvragen worden gedaan voor alle vluchtelingen (Oekraïense ontheemden, statushouders en asielzoekers) die in Gemeente Weert verblijven.

3 Verzachten van armoede

Verknopen en versterken

Een opdracht in het beleidsplan is het verknopen en versterken van alle inzet en initiatieven bij het tegengaan van armoede. Waar zijn slimme verbindingen te maken, wat kan uitgebreid worden en hoe weet de doelgroep (nog) beter wat beschikbaar is?

In 2022 is zowel in- als extern ingezet op het verknopen en versterken. Er is een nauwe samenwerking tussen de afdelingen OCSW, WIZ en R&E (energietransitie). Daarnaast zijn er drie actieve armoedenetwerken, met elk een ander accent:

- *Weerterland financieel gezond*: Dit netwerk zet zich in om inwoners van de gemeente Weert en Nederweert financieel gezond te maken. Daarvoor is het goed om te weten waar inwoners hulp kunnen vinden. Het netwerk richt zich op werkgevers, huishoudens en jongeren. Deelnemers zijn Wonen Limburg, Rabobank, Punt Welzijn, Algemeen Maatschappelijk Werk Midden-Limburg en gemeente Nederweert en Weert.
- *Financieel gezond Weert*: netwerk van ketenpartners die betrokkenheid hebben bij de financiën en financiële zorgen van inwoners. Deelnemers zijn bewindvoerders, VoorzieningenWijzer, Noodfonds SUN, Platform sociale zekerheid, thuisadministratie Punt Welzijn, Voedselbank, Bibliocenter (informatiepunt digitale overheid), papieren en paperassen pitstop Zelfregiecentrum, Weerter minima, Wonen Limburg, team Schuldienstverlening, Participatie en Vraagwijzer.
- *Netwerk kloofdichters/ verbinders*: dit is een netwerk van voornamelijk burgerinitiatieven en sleutelpersonen rondom armoede. Deelnemers zijn onder andere de Sponsorwinkel, betrokken armoede ambassadeurs van het Kwadrant en Gilde, de Weerter Minima Groep, het initiatief 'Roep om soep', Burgerkracht Limburg, Zelfregiecentrum en Punt Welzijn. Het doel van dit netwerk is verbinden en versterken van initiatieven op het gebied van armoede.

De Weerter Minima Groep

De Weerter Minima is een waardevol burgerinitiatief in de Weerter samenleving. Zij zijn de ogen en oren van een heel kwetsbare groep mensen. De belangrijkste activiteiten zijn de wekelijkse aanschuiptafels en het begeleiden van inwoners naar de juiste loketten en voorzieningen. In 2022 viel op dat het aantal bezoekers met een minimum inkomen en een vangnet binnen de ggz is gestegen. Dit vraagt extra energie van de kartrekkers.

Hieronder een overzicht van de resultaten van enkele activiteiten:

- *Kom op de soep*
Maandelijks is de activiteit 'Kom op de soep' in buurthuis Keenterhart en Fatima. Er waren 110 contactmomenten.
- *Aanschuiptafels*
Wekelijks is er een aanschuiptafel in buurthuis Keenterhart en Fatima. In 2022 waren er 1100 contactmomenten voor 22 bezoekers.
- *Themabijeenkomsten*
Ieder kwartaal werd er een themabijeenkomst met instanties georganiseerd. Er werden 35 bezoekers verwelkomd.
- *Diverse overige activiteiten*
Verschillende activiteiten, zoals de zomer bbq, friet op het plein, kerstpakketten en het WMG uitdeelkastje hebben kwetsbare inwoners bereikt.

Vakantiehuisje Weerterbergen

In 2022 hebben 36 gezinnen verbleven in het vakantiehuis in de Weerterbergen, waardoor 135 inwoners hebben kunnen genieten van een vakantie, die zich dat anders om financiële redenen niet hadden kunnen veroorloven.

Volwassenenfonds Sport & Cultuur

In de gemeente Weert is al langere tijd het Jeugdfonds Sport & Cultuur. Dit is aangevuld door de pilot Volwassenenfonds Sport & Cultuur. Het Volwassenenfonds Sport & Cultuur zorgt ervoor dat volwassenen die leven rond het bestaansminimum lid kunnen worden van een sportvereniging of culturele instelling. Op die manier maken we sport of een andere creatieve activiteit als schilderen, theater, muziekles of beeldende kunst voor iedereen toegankelijk. In 2022 konden 48 inwoners hierdoor gaan sporten. Deelnemers kozen vooral voor fitness. 16 personen zijn door middel van het fonds gaan deelnemen aan een vaste culturele activiteit.

Schulddienstverlening

Vanaf 1 januari 2016 voert de gemeente Weert schulddienstverlening zelf uit. In december 2018 heeft de gemeenteraad het beleidsplan 'Schulddienstverlening Weert 2019 – 2022' vastgesteld. In het beleidsplan zijn de uitgangspunten voor het beleid opgenomen.

Met een preventief, integraal en breed toegankelijk schulddienstverleningsbeleid levert de gemeente Weert een bijdrage aan de maatschappelijke participatie van haar inwoners die te maken hebben met financiële problemen.

De gemeente Weert zet schulddienstverlening in als instrument in bij de totale aanpak van armoedebestrijding. Conform de doelenboom Armoede is schulddienstverlening erop gericht om armoede te voorkomen en armoede te bestrijden. Om dat te bereiken richt het team schulddienstverlening zich in samenwerking met interne en externe partners op:

1. Voorkomen van (problematische) schulden
2. Hulp bij schulden

2022: gevolgen van de energiecrisis en inflatie

Naast de gebruikelijke dienstverlening heeft 2022 in het teken gestaan van de gevolgen van de energiecrisis en de inflatie veroorzaakt door de oorlog in Oekraïne. Grote groepen inwoners uit alle delen van de samenleving kampten plots met economische onzekerheid. Nadat de instroom door het einde van de coronacrisis zich in de 1^e helft van 2022 weer tot het oude niveau herstelde, nam deze in de 2^e helft van 2022 exponentieel toe. De meldingen hadden betrekking op zowel inwoners met schulden als op inwoners met geldzorgen zonder schulden. Om deze inwoners zo goed en zo snel mogelijk te kunnen ondersteunen is het intakeproces aangepast. Ook werd de tijdelijke regeling energie uitgevoerd. Daarnaast is er extra aandacht geweest voor het bevorderen van de zichtbaarheid van schulddienstverlening en bewustwording bij interne en externe partners, om mensen met geldzorgen zo vroeg en goed mogelijk te bereiken.

1 Voorkomen van problematische schulden

We streven ernaar om zoveel mogelijk mensen in een zo vroeg mogelijk stadium te bereiken om hen bij geldzorgen zo goed mogelijk te ondersteunen. Het gaat daarbij om het voorkomen van schulden en/of ervoor te zorgen dat schulden niet verder oplopen. In samenwerking met externe partners vinden diverse initiatieven plaats. Hieronder worden de belangrijkste activiteiten in 2022 genoemd.

Vroegsignalering

Vroegsignalering is een effectief instrument om inwoners met schulden in een zo vroeg mogelijk stadium te bereiken om hen vroegtijdig passende ondersteuning te bieden. Weert voert vroegsignalering sinds 2017 uit, in samenwerking met Algemeen Maatschappelijk Werk Midden-Limburg. Vanaf 2021 is vroegsignalering als wettelijke taak in de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) opgenomen. Hiermee is enerzijds een verplichting van gemeenten ontstaan om op alle signalen van betalingsachterstanden actie te ondernemen en anderzijds de verplichting van schuldeisers om betalingsachterstanden aan gemeenten te melden. De nieuwe werkwijze is in Weert vanaf 1 april 2021 ingebed binnen de werkzaamheden van het Team Schulddienstverlening (SDV). Vanaf dat moment wordt samengewerkt met alle wettelijk vastgestelde signaalpartners, die betalingsachterstanden van vaste lasten, huur, zorgpremie, energie en drinkwater signaleren. Opvolging van signalen vindt in samenwerking met Algemeen Maatschappelijk Werk Midden-Limburg plaats. De vorm wordt afgestemd op de ernst van het signaal. Dit varieert van een huisbezoek of telefonisch contact tot een brief of een daartoe ontworpen ansichtkaart.

Van januari tot en met december 2022 zijn er 1248 meldingen binnengekomen van partners. Bij 33% van de meldingen waarbij een contactpoging (1015) is gedaan, is contact verkregen met de inwoner. 67 inwoners wilden na contact hulp bij hun financiën. Dit betreft ruim 6% van het aantal meldingen waarbij een contactpoging is gedaan.

Nederlandse Schuldhulproute

De Nederlandse Schuldhulproute is een landelijk instrument met als doel om mensen met geldzorgen in een eerder stadium (digitaal) te bereiken en naar juiste hulp te leiden. Weert maakt sinds 2020 gebruik van dit instrument. In 2022 hebben 387 inwoners van de gemeente Weert een online test gemaakt. In 2021 waren dat 323 inwoners. Een deel daarvan klikte door tot een persoonlijk advies om geldzaken op orde te krijgen of houden, afgestemd op het aanbod in de gemeente Weert.

Open inloopspreekuur

Een laagdrempelige toegang is één van de doelstellingen van het Team SDV. In dat kader werkt het team niet alleen vanuit het Stadhuis, maar ook op locatie. Zo was het team in 2022 periodiek aanwezig bij de aanschuiptafels van de Weerter Minimagroep en waren er op diverse locaties vaste open inloopspreekuren, zoals bij het Zelfregiecentrum, Wonen Limburg en zorgverzekeraar CZ. Ook is er een wekelijks inloopspreekuur op de locatie Cwartier. Er hebben 68 contacten plaatsgevonden waarbij een advies aan de inwoner is gegeven en/of een traject is gestart. In 2021 waren dat er 31.

Voorlichting en communicatie

Zoals ook in het hoofdstuk Armoede beschreven is er aandacht besteed aan communicatie om inwoners met geldzorgen te bereiken. Ook zijn er diverse voorlichtingen gegeven aan interne en externe partners, zoals bijvoorbeeld De Vraagwijzer, team Participatie, de Voedselbank, de Warm Wonen Winkel, Wonen Limburg, KBO, Zij Actief, de moskee, het symposium voor werkgevers en Risse Groep. Daarnaast is er een netwerkbijeenkomst georganiseerd om uitleg te geven over de tijdelijke regeling energie.

2 Hulp bij schulden

Instroom schulddienstverlening

Meldingen schulddienstverlening	2019	2020	2021	2022
Aantal meldingen	229	237	201	327
- Vroegsignalering en preventie	14	9	22	40
- De Vraagwijzer en rechtstreeks team SDV	118	120	90	140
- Inloopspreekuur		7	4	7
- Bewindvoerder	28	37	24	40
- Interne verwijzing	50	39	34	33
- Externe samenwerkingspartners	19	25	27	38
- Formulier energietoeslag				29

Bovenstaande tabel geeft het aantal meldingen weer en hoe iemand in contact is gekomen met het team schulddienstverlening.

In 2022 hebben zich beduidend meer inwoners gemeld bij de gemeente voor schulddienstverlening dan in de jaren daarvoor.

De eerste helft van 2022 werd de toename veroorzaakt door het einde van de coronacrisis. Daar waar inwoners tijdens de coronacrisis nog terughoudend waren om zich te melden, herstelde dit zich in 2022 weer. Dit leidde ertoe dat de instroom ongeveer gelijk was aan de instroom van vóór de coronacrisis. Deze ontwikkeling kwam overeen met de landelijke verwachting. Vanaf augustus 2022 nam de instroom verder toe ten gevolge van de prijsverhogingen van brandstoffen, energie

en levensmiddelen. Dit leidde plots tot een aanzienlijke toename van meldingen. Het landelijke beeld laat maar een beperkte toename in meldingen zien in het laatste half jaar 2022. Ook de aard van de meldingen en de doelgroep wijzigde: de meldingen hadden zowel betrekking op inwoners met schulden als op inwoners die geldzorgen ervaarden, maar nog geen schulden hadden, alle inkomensgroepen, alle gezinssamenstellingen, zowel werkenden als niet-werkenden.

Trajecten schulddienstverlening

Het traject 'schuldbetaling' wordt ingezet wanneer er sprake is van een problematische schuldsituatie en als te verwachten is dat een minnelijk of wettelijk schuldsaneringstraject haalbaar is. Bij een schuldbetaling wordt een deel van de schulden door de schuldeisers kwijtschelden. Het traject heeft als doel de klant schuldenvrij te maken: een 'schone lei'.

Voorafgaand aan een schuldbetaling wordt bijna altijd een *stabilisatietraject* ingezet. Het doel is om weer evenwicht te krijgen in de inkomsten en uitgaven en om te bereiken dat de klant aan alle voorwaarden voldoet die gesteld worden bij een schuldbetaling.

Het komt ook voor dat het behalen van een 'schone lei' niet mogelijk is, zodat *optimalisatie* van de financiële situatie van de klant (op dat moment) het hoogst haalbare is. In de optimalisatiefase wordt getracht om de klant op een acceptabele wijze te laten leven met zijn schulden. Dit kan eventueel wel een opstap zijn naar een schuldbetaling.

Indien een schuldbetaling of optimalisatiefase niet noodzakelijk of (nog) niet mogelijk is, krijgt de klant 'informatie en advies'. Dit heeft tot doel de klant concrete informatie of een concreet advies te bieden, waar de klant zelf mee aan de slag gaat.

Instroom per jaar per traject	2019	2020	2021	2022
Informatie en advies	68	62	16	49
Stabilisatie	63	54	80	74
Optimalisatie	1	1	13	22

In bovenstaande cijfers is zichtbaar dat de trajecten Optimalisatie vanaf 2021 verder toenemen. Dit wordt veroorzaakt door een toename in de complexiteit van de casuïstiek (psychische problematiek, ontbreken van basis om schuldenproblematiek duurzaam op te lossen).

Processen en resultaten lopende trajecten	2019	2020	2021	2022
Start treffen minnelijke schuldbetaling	41	45	43	47
Saneringskrediet	12	19	12	20
Minnelijke schuldbetaling getroffen	31	18	23	13
Heronderzoeken	104	99	89	58

Wettelijke schuldbetalingen	2019	2020	2021	2022
WSNP (Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen)	20	9	9	10
Dwangakkoord	7	7	7	7
Moratorium	6	1	1	3
Voorlopige voorziening	1	0	0	0

Het valt op dat de gemiddelde schuldenlast van de personen met een schuldbetalingstraject is gestegen. In 2020 was de gemiddelde schuldenlast € 31.000,-- met gemiddeld 9 schuldeisers. In 2021 was dit € 37.000,-- met gemiddeld 10 schuldeisers. In 2022 is dit opgelopen naar een gemiddelde schuldenlast van € 39.000,-- met gemiddeld 10 schuldeisers.

Trajecten kunnen kortdurend zijn, maar de meeste trajecten schulddienstverlening nemen 3 tot 4 jaren in beslag. Binnen de trajecten wordt een groot aantal instrumenten ingezet, van

budgetbeheer tot nazorg. Hierbij wordt ook gebruik gemaakt van het aanbod van ketenpartners, zoals Stichting Urgente Noden en Algemeen Maatschappelijk Werk Midden-Limburg.

Kenmerken cliëntbestand

Onderstaande tabel geeft een beeld van het cliëntenbestand in 2022 met een schuldregeling, waarbij opvalt dat het grootste deel van cliënten alleenstaand is en 70% een uitkering ontvangt. Iets meer dan de helft daarvan ontvangt een uitkering in het kader van de Participatiewet.

Kenmerken cliëntenbestand	2021	2022
Leeftijdsklasse		
18-25 jaar	6%	8%
26-45 jaar	46%	52%
46-65 jaar	42%	37%
66 jaar en ouder	6%	3%
Leefvorm		
Alleenstaand	67%	59%
Alleenstaande met kind(eren)	15%	18%
Samenwonend / gehuwd zonder kinderen	9%	8%
Samenwonend / gehuwd met kinderen	9%	15%
Inkomen		
Uitkering	67%	70%
Inkomen uit arbeid	33%	30%

Ondernemers

In de gewijzigde Wgs is expliciet geregeld dat schuldhulpverlening ook openstaat voor zelfstandigen. In 2021 zijn twee regisseurs extra opgeleid om ondernemers beter te kunnen ondersteunen bij hun schuldenproblematiek. Schuldienstverlening aan zelfstandigen vergt specifieke kennis en expertise. Er hebben zich in 2022 17 ondernemers gemeld. In 2021 waren dat er 11. Hieruit zijn verschillende trajecten voortgevloeid.

Beëindigingsredenen lopende trajecten

Hieronder staan de beëindigingsredenen vermeld van trajecten die zijn afgesloten.

Beëindigingsredenen	2019	2020	2021	2022
Positief beëindigd	43	62	42	56
Negatief beëindigd	35	38	23	17
Schulddienstverlening niet langer passend of noodzakelijk	2	2	6	8
Beëindigd op verzoek cliënt	23	12	9	11
Beëindigd wegens verhuizing/overlijden	1	4	2	1

Jeugdhulp

In deze paragraaf zijn de belangrijkste bevindingen uit de regionale jaarrapportage Midden-Limburg West opgenomen, toegespitst op de gemeente Weert.

Gespecialiseerde Jeugdhulp

In vorige rapportages is er voor de regionale inkoop gerapporteerd op basis van de zogenaamde percelen (Jeugd en Opvoedhulp/Jeugd met Beperking, Jeugd ggz en ADHD). Deze perceelindeling is door een aantal nieuwe inkooptrajecten gedeeltelijk losgelaten. Daarom wordt vanaf nu gerapporteerd op het niveau van de nieuwe segmenten.

- *Segment 1 verblijf met behandeling* betreft verblijf met behandeling en ambulante alternatieven voor verblijf.
- *Segment 2 wonen* bevat pleegzorg, gezinshuizen, kleinschalige woon- leefgroepen, zelfstandig wonen training en logeren.
- *Segment 3 groepsbegeleiding/behandeling en segment 4 individuele hulpverlening* omvatten de ambulante hulpverlening.
Omdat dit de grootste groep betreft, wordt hier in de rapportage onderscheid gemaakt tussen
 - *Jeugdhulp voor jeugd met een beperking / Jeugd- en opvoedhulp:*
Jeugdigen die gedragsproblemen hebben of vastlopen in hun ontwikkeling worden geholpen. Ouders/opvoeders krijgen die hulp die nodig is om de jeugdigen zelfstandig en zo goed mogelijk op te voeden. Daarnaast gaat het om hulp voor jeugdigen met een beperking, zoals een verstandelijke of lichamelijke beperking.
 - *Jeugd ggz* (geestelijke gezondheidszorg) biedt hulp aan jeugdigen met een psychische aandoening die zo ernstig kan zijn, dat zij hierdoor in hun ontwikkeling worden bedreigd.
- *Segment 5 crisis* is integrale crisis hulp waarbij toegang en crisis hulp zijn samengevoegd

Naast de regionaal ingekochte ondersteuning is er nog sprake van de volgende vormen van ondersteuning:

- *Diensten gecertificeerde instellingen* betreffen het gedwongen kader (jeugdbescherming en jeugdreclassering) en Veilig Thuis (advies- en meldpunt geweld en kindermishandeling).
- *Jeugdzorg Plus* is een intensieve vorm van jeugd- en opvoedhulp voor jeugdigen die ernstige gedragsproblemen hebben en zich aan de noodzakelijke vrijwillige behandeling dreigen te onttrekken.
- *Landelijk transitiearrangement (LTA)* is hele specifieke gespecialiseerde Jeugdhulp waarvoor de VNG met aanbieders een contract heeft afgesloten.

Het aantal jeugdigen uit de gemeente Weert dat wordt begeleid bij het CJG is afgenomen ten opzichte van 2021. Het aantal jeugdigen in de gespecialiseerde Jeugdhulp neemt toe. Ook is er sprake van een verzwaring van ingezette zorg, waardoor de uitgaven stijgen. Er worden nadere analyses uitgevoerd op deze stijging. Eén van de redenen van de stijging in 2022 is gelegen in het nieuwe woonplaatsbeginsel, waardoor jeugdigen administratief zijn verhuisd tussen gemeenten.

Hieronder wordt het aantal jeugdigen in hulp vanaf 2020 weergegeven voor de gemeente Weert. Eén jeugdige kan vaker voorkomen in de cijfers, omdat een jeugdige ondersteuning binnen meerdere segmenten kan ontvangen.

Aantal Jeugdigen in hulp	2020	2021	2022
Centrum voor Jeugd en Gezin	853	858	798
Segment 1 verblijf met behandeling	13	17	23
Segment 2 wonen	75	75	76
Segment 3 en 4 ambulante hulpverlening	980	1.038	1.068
Segment 5 crisis	19	17	18
Gecertificeerde instellingen	93	102	126
Jeugdzorg Plus	2	5	4
Landelijk transitiearrangement	12	12	12
Persoonsgebonden budget	47	49	58

Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG)

Het aantal meldingen en intakes bij het Centrum voor Jeugd en Gezin in 2022 was lager dan in 2021. De wachttijden voor jeugdigen blijven hoog. In het vierde kwartaal 2021 kon de helft van de jeugdigen binnen zes weken terecht. In het vierde kwartaal 2022 was dat 44%. Voor 56% van de jeugdigen bedroeg de wachttijd zeven weken of langer. De belangrijkste oorzaken zijn onder andere werkdruk en problemen om formatie op niveau te krijgen en houden. Ook is er sprake van een toename van het aantal casussen met complexe casuïstiek. Daarnaast worden ketenpartners met identieke problemen geconfronteerd en wordt er steeds meer afgebakend, waardoor gespecialiseerde Jeugdhulp niet of veel later kan worden ingezet.

Wachttijden 4^e kwartaal 2022 CJG	
0 t/m 2 weken	26%
3 t/m 4 weken	10%
5 t/m 6 weken	8%
7 weken of langer	56%

Verblijf met behandeling

In 2022 waren er 23 jeugdigen met verblijf met behandeling of een ambulant alternatief. In 2021 waren dat er 17. De uitgaven stijgen met 30%. De uitgaven voor ggz verblijf met behandeling dalen, terwijl ze stijgen voor jeugd- en opvoedhulp en Jeugdhulp voor jeugd met een beperking. Het aantal jeugdigen met verblijfszorg vertoont vanaf het 3e kwartaal 2021 een stijgende lijn die zich in 2022 doorzet. Daarnaast zijn er begin 2022 4 JIM-trajecten ingezet (Jouw Ingebrachte Mentor, een ambulant alternatief voor verblijfszorg). De laatste maanden van 2022 zijn de uitgaven in Weert weer gedaald naar het niveau van 2020 en begin 2021.

Wonen

In 2022 maakten er 76 jeugdigen uit de gemeente Weert gebruik van ondersteuning uit dit segment. Dit waren er nagenoeg evenveel als in 2021. In de tweede helft van 2022 stijgen wel de uitgaven, door een specifieke zorgvraag.

Ambulante gespecialiseerde Jeugdhulp

In 2022 ontvingen 1.068 jeugdigen ambulante gespecialiseerde Jeugdhulp. Dit is een stijging met 3% ten opzichte van 2021. De uitgaven waren in 2022 € 1,35 miljoen (20%) hoger dan in 2021. Gezien de omvang van dit segment, wordt onderscheid gemaakt tussen ggz en Jeugd- en opvoedhulp / Jeugdhulp voor jeugd met een beperking.

Ambulant Jeugd- en opvoedhulp / Jeugdhulp voor jeugd met een beperking

Het aantal jeugdigen in 2022 was 410 en hiermee 47 (13%) hoger dan in 2021. De uitgaven zijn met € 913.000,-- (28%) gestegen. Een belangrijk deel van de kostenstijging (ongeveer € 500.000,--) wordt veroorzaakt door de invoering van het nieuwe woonplaatsbeginsel en dan met name voor enkele kinderen met zeer dure ambulante zorg in combinatie met verblijf. Daarnaast is er een kostenstijging te zien gerelateerd aan ondersteuning op school of kinderopvang (OSK) en inzet van dagbesteding als gevolg van schooluitval.

Ambulant ggz

In 2022 maakten 813 jeugdigen gebruik van ambulante ggz. Dit waren er 12 (1,5%) minder dan in 2021. Het jaar daarvoor steeg het aantal jeugdigen nog met 8%. De uitgaven stegen daarentegen met € 435.000,-- (12%) ten opzichte van 2021. Deze uitgavenstijging wordt veroorzaakt door een verzwaring van de ingezette zorg, te zien aan de toename van inzet van de zogenaamde specialistisch plus profielen.

Crisis

In 2022 maakten 18 jeugdigen uit de gemeente Weert gebruik van crisishulp. Dit is bijna gelijk aan 2021. Toen waren het er 17. De uitgaven stijgen met € 38.000,-- (18%). In 2022 is er door de Noord- en Midden-Limburgse gemeenten een lumpsumbudget van € 2,3 miljoen beschikbaar gesteld. De uitgaven per gemeente worden enerzijds bepaald door het aantal jeugdigen in een gemeente en anderzijds door het aandeel ingezette crisishulp in een gemeente. Hiermee is het aandeel van de ene gemeente in de uitgaven voor ingezette crisishulp voor een gedeelte afhankelijk van het aandeel van de andere gemeenten.

Gecertificeerde instellingen

Het aantal jeugdigen is met 24 (24%) gestegen tot 126. In Weert verdubbelt het aantal voogdijmaatregelen door het gewijzigde woonplaatsbeginsel. Daarnaast stijgt het aantal ondertoezichtstellingen in 2022, vooral door de instroom van jeugdigen uit enkele grote gezinnen in het 3e kwartaal 2022.

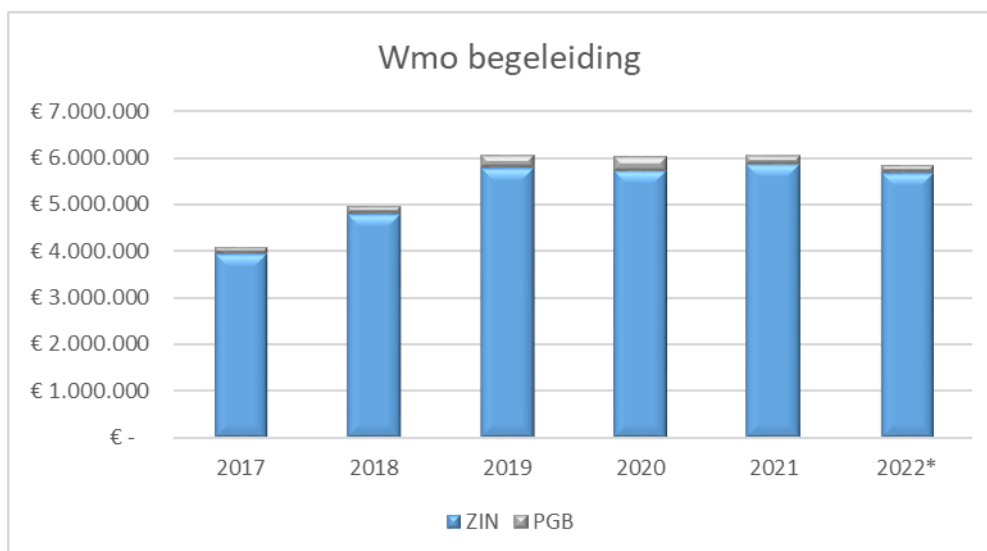
Persoonsgebonden budgetten

Het aantal jeugdigen dat ondersteuning ontvangt door middel van een persoonsgebonden budget is gestegen met 9 (18%) ten opzichte van 2021. De uitgaven waren in 2022 € 126.000,-- (39%) hoger dan in 2021. De uitgaven stijgen meer dan het aantal jeugdigen door de instroom van een jeugdige met een relatief hoog budget.

Financiën

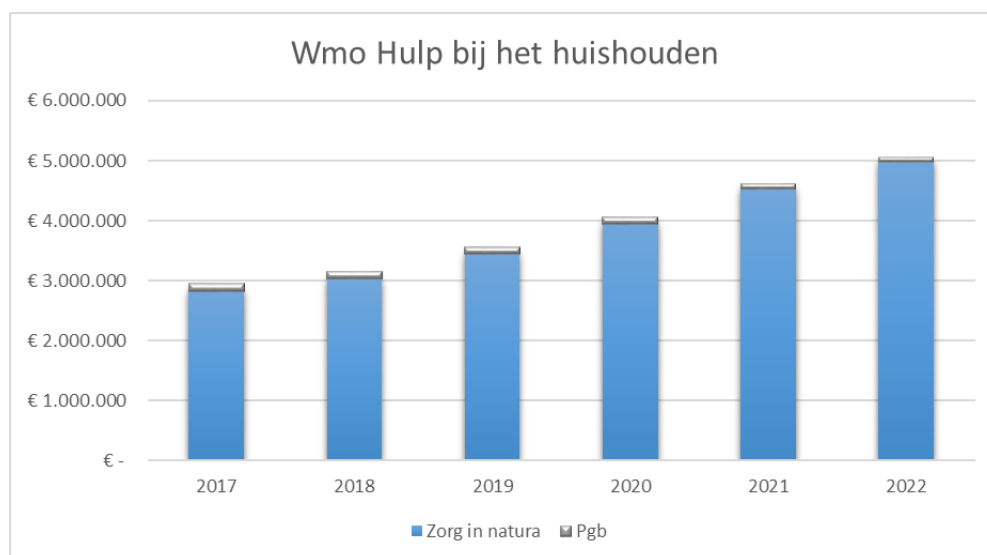
In deze paragraaf worden de grootste uitgavenposten toegelicht.

Wmo

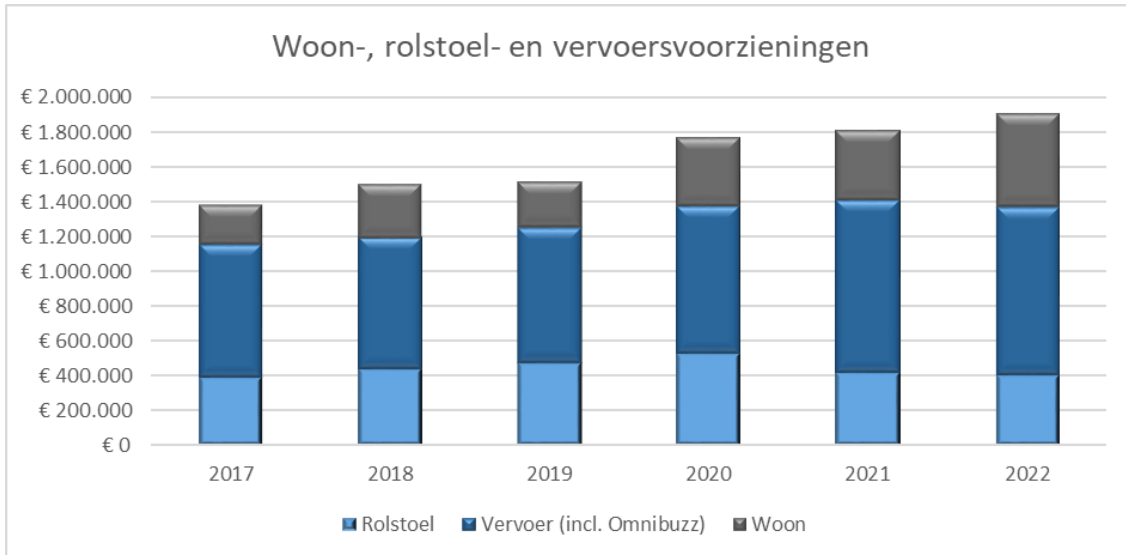

* 2022 is inclusief een bedrag voor dagbesteding van cliënten die beschermd wonen. Dit is in de jaarrekening verantwoord onder beschermd wonen.

De afgelopen jaren waren de uitgaven Wmo begeleiding redelijk stabiel. In 2022 waren de uitgaven lager dan in 2021. Deze ontwikkeling doet zich voor terwijl het aantal cliënten een stijgende trend vertoont. Dit wordt veroorzaakt door een daling van de gemiddelde kosten per cliënt vanaf 2019, ondanks een indexering van de tarieven.

De uitgaven voor hulp bij het huishouden zijn de afgelopen jaren gestegen door een toename van het aantal cliënten en indexering van de tarieven.

De uitgaven voor woon-, rolstoel- en vervoersvoorzieningen zijn hoger in 2022 dan in 2021. Er is vooral een toename zichtbaar van de uitgaven aan woonvoorzieningen, zoals eerder in deze rapportage toegelicht. Er is minder uitgegeven aan het collectief vervoer van Omnibuzz door het lagere gebruik.

Participatiewet

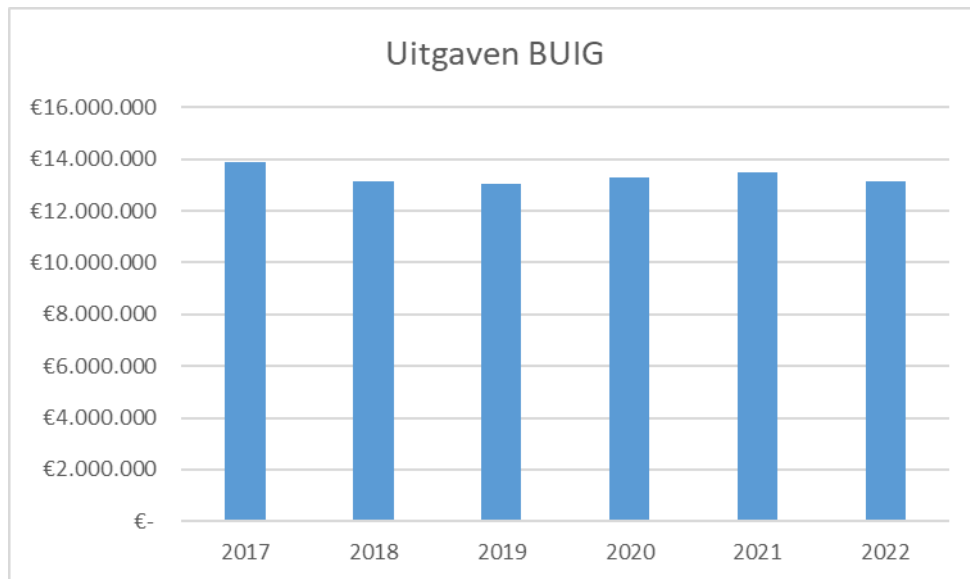
Bundeling Uitkering Inkomensvoorzieningen Gemeenten (BUIG)

De Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten (BUIG) betreft het inkomensdeel van de Participatiewet. Dit budget wordt ingezet voor uitkeringen en loonkostensubsidies. Het aantal uitkeringsgerechtigden Participatiewet is afgenomen ten opzichte van 2021.

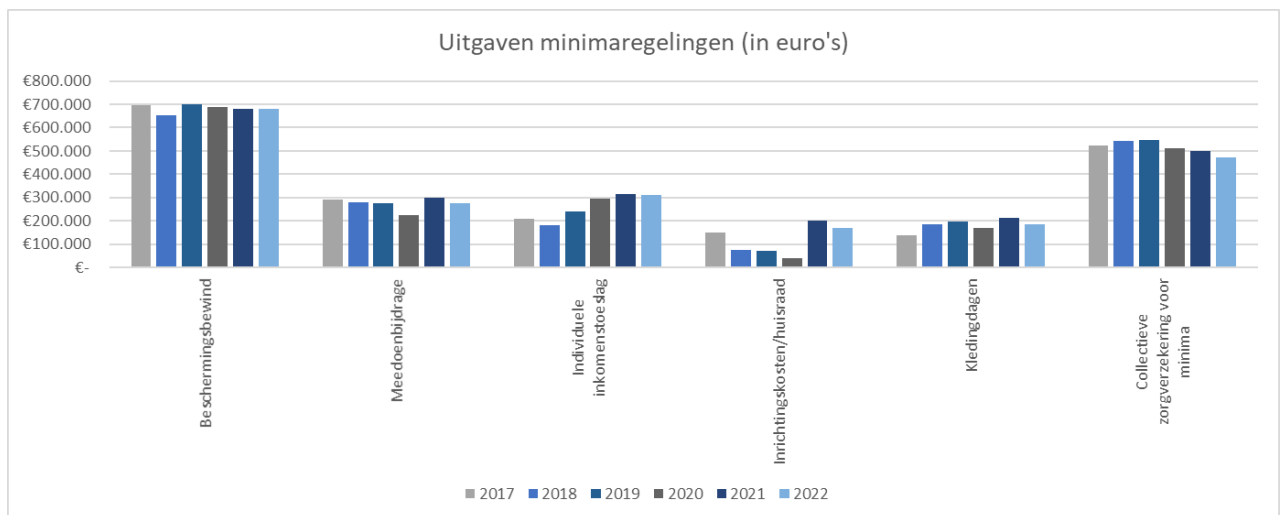
Loonkostensubsidie is een instrument om personen die niet zelfstandig het wettelijk minimumloon kunnen verdienen aan een baan te helpen. Uitstroom van personen met loonkostensubsidie is nihil, omdat een loonwaarde van 100% vaak niet haalbaar is voor deze personen. Hieronder worden de uitgaven van de afgelopen jaren weergegeven. De uitgaven waren lager in 2022 dan in 2021 door het lagere aantal uitkeringen.

De BUIG bedroeg in 2022 € 12.956.791,-- . De uitgaven bedroegen € 13.119.798,--. Het tekort op de BUIG was daarmee € 163.007,-- in 2022. 47% van de gemeenten had een tekort op de BUIG in 2022¹⁰.

¹⁰ Divosa, <https://www.divosa.nl/nieuws/overschotten-op-buig-beperkt-door-afname-macrobudget-2022>

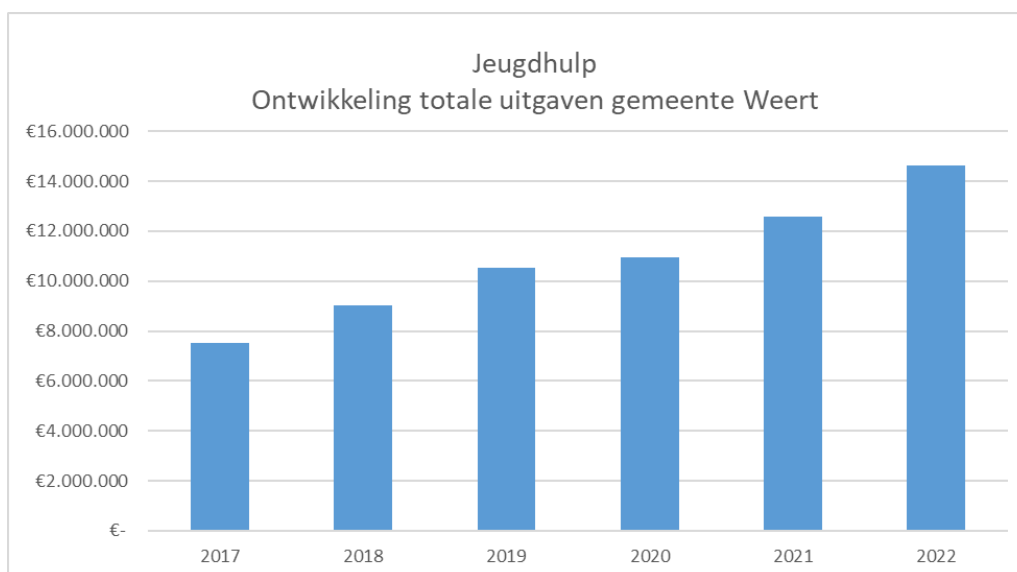

Minimaregelingen

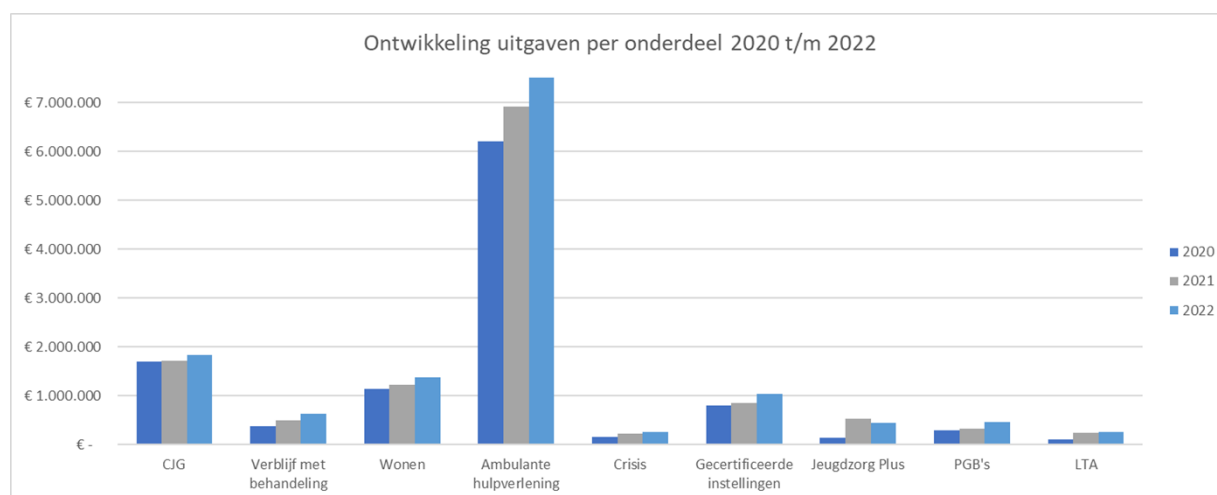

Hierboven staan de uitgaven voor een aantal minimaregelingen. De uitgaven voor minimaregelingen dalen iets ten opzichte van 2021 als gevolg van een lager aantal deelnemers.

Jeugdhulp

De uitgaven in de gemeente Weert voor Jeugdhulp zijn gestegen ten opzichte van 2021 met in totaal 16%¹¹. Voor een deel is dit het gevolg van indexering van de tarieven¹². Daarnaast heeft het nieuwe woonplaatsbeginsel een stijging veroorzaakt van ongeveer € 600.000,--. De grootste kostenstijging in de gemeente Weert was zichtbaar binnen de ambulante hulpverlening. Daarbinnen is sprake van een verzwaring van ondersteuning, met name binnen de Jeugd ggz.

¹¹ Het percentage kan afwijken van de jaarrekening, door de manier waarop facturatie, subsidie en persoonsgebonden budgetten aan jaren zijn toegewezen.

¹² Voor verschillende vormen van ondersteuning is sprake van verschillende percentages voor indexering, maar voor de grootste uitgavenposten betrof de indexering 3%.